Jaargang 114. Zondag, 3 Junij 1855. No. 66.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, gezien art. 228 der Gemeentewet, brengen bij deze openbare kennisgeving in herinnering aan allen, wie zulks mogt aangaan, dat bij het **eerste lid** van het gemeld Wetsartikel is bepaald, dat de **TERMIJNEN van VERJARING** voor de **VORDERINGEN ten laste van het Rijk**, bij de Wet bepaald of te bepalen, op de **VORDERINGEN ten laste der Gemeente** van toepassing zijn; — en dat, volgens art. 2 en 3 der Wet van den 1sten November 1815 (*Staatsblad* no. 51), alle **VORDERINGEN ten laste van het Rijk verjaard** zijn, wanneer dezelve niet zijn ingediend **voor** of op den **laatsten Junij** van het jaar, volgende op dat, waarover zij loopen; weshalve een ieder, die **VORDERINGEN** heeft ten **laste der Gemeente *Groningen***, over het jaar **1854**, wordt aangemaand, dezelve ten **spoedigste** bij BURGEMEESTER en WETHOUDERS in te dienen.

GRONINGEN, 7 Mei 1855.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

SCHUTTERIJ.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* — gelet hebbende op het bepaalde bij art. 18 en 22 van Zijner Majesteits besluit van den 28sten Junij 1828 (*Staatsblad* no. 42), waarbij de werkzaamheden worden geregeld van de COMMISSIE van ONDERZOEK, bedoeld bij art. 15 der wet op de Schutterijen van den 11den April 1827 (*Staatsblad* no. 17, — brengen bij deze ter kennis van de navolgende personen, te weten:

a. Degenen, welke in het vorige jaar om **LIGCHAAMSGEBREKEN, BROEDERDIENST en ANDERE REDENEN** voorwaardelijk van de Schutterlijke dienst zijn vrijgesteld;

b. Degenen, welke uit **andere plaatsen** zich hier met der **WOON** hebben nedergezet, waaronder ook zijn begrepen **MILITAIREN**, die hunne **paspoorten** verkregen en zich alhier gevestigd hebben, en zulks voor zoo verre zij zich in dit jaar ter inschrijving voor de Schutterij hebben aangegeven, en vermeenen mogten redenen tot vrijstelling of uitsluiting te hebben;

c. De zich in deze Gemeente gevestigd hebbende **VREEMDELINGEN**, mede voor zoo verre zij zich in dit jaar ter inschrijving hebben aangegeven, en vermeenen mogten redenen tot vrijstelling of uitsluiting te hebben:

Dat gemelde Commissie tot het **onderzoek** van — en de **beslissing** omtrent de **redenen van vrijstelling** of **uitsluiting van de Schutterlijke Dienst**, voor bovengemelde personen, zitting zal houden in de ZAAL van den MILITIERAAD, in het Raadhuis, op VRIJDAG den 8sten Junij 1855, des voormiddags van half tien tot twaalf uur.

De bovengemelde personen, die vermeenen mogten redenen tot vrijstelling te hebben, worden ten ernstigste aangemaand, om, op tijd en plaats voornoemd, voor gemelde Commissie te verschijnen; terwijl zij, welke niet voor de Commissie verschijnen, gehouden worden geene redenen tot vrijstelling te hebben, en bij de Schutterij moeten worden ingelijfd.

En opdat deze kome ter kennis van de belanghebbenden, zal dezelve in de *Groninger Courant* worden geplaatst.

GRONINGEN, 31 Mei 1855.

Burgemeester en Wethouders: A. OUDEMAN.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat de KLAPBRUG over het Trekdiep bij **Foxhol**, op MAANDAG den 4den Junij e.k. voor den OVERRID zal zijn **GESLOTEN.**

GRONINGEN, 1 Junij 1855.

Burgemeester en Wethouders: A. OUDEMAN.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Het **PROVINCIAAL GEREGTSHOF** van ***GRONINGEN*** heeft bij beschikking van den dertigsten Mei 1800 vijfenvijftig, no. 2, verstaan, dat gedurende de maanden JULIJ en AUGUSTUS dezes loopenden jaars, de GEWONE TEREGTZITTINGEN van 's Hoves **Vacantie-Kamer**, tot behandeling en afdoening van spoedvereischende **burgerlijke-** en **handelszaken**, zullen worden gehouden om de veertien dagen, telkens op DINGSDAG, 's voormiddags te tien uur, te beginnen met DINGSDAG den tienden Julij eerstkomende.

De Griffier van het Provinciaal Geregtshof voornoemd:
E. T. DE JONGH.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH OOST-INDIE.

BATAVIA, 12 April.

In den namiddag van den 21sten Maart j.l. is ter reede aangekomen Zr. Ms. fregat *de Ruiter*, onder bevel van den kapt. ter zee *'t Hooft*, aan boord hebbende den schout-bij-nacht *J. F. D. Bouricius*, benoemd kommandant en inspecteur der zeemagt in Neêrlands-Indië. Laatstl. Zaturdag, den 31sten Maart j.l., is het kommandement en de inspectie der marine door Z. Exc. den vice-admiraal *E. G. v. d. Plaat*, aan den schout-bij-nacht *Bouricius* overgegeven. De vice-admiraal *v. d. Plaat* zal denkelijk in de laatste helft dezer maand met Zr. Ms. fregat *de Ruiter* naar Nederland terugkeeren.

Met het meeste genoegen vermelden wij, dat de heer *F. G. van Gumster*, te Samarang, vijf slaven uit den band der slavernij ontslagen en als vrije menschen aan de maatschappij hergeven heeft.

— In de *Java-Bode* leest men de volgende huwelijks-aankondiging:

„Getrouwd: THEODORUS POLAND,
Gepensioneerd kolonel-titulair, ridder der beide Nederl. Orden, met de Moeder zijner Kinderen, de Javaansche Vrouw FIEN.

Dit huwelijk heeft plaats gehad uit erkentelijkheid en tot belooning harer heldhaftigheid, aan hem in het jaar 1833, bij gelegenheid van den terugtogt uit het fort Amerongen (Sumatra's Batta-Landen) bewezen, toen zij hem, die zwaar gewond was, van een' gewissen dood redde, door hem met behulp van een' bediende, drie palen ver, in een deken aan een bamboe hangende, weg te dragen, hevig vervolgd als zij werden door den najouwenden vijand, en hem later door de linie der vijanden in veiligheid te brengen, terwijl zij zelve zich in staat van vergevorderde zwangerschap bevond.

Poerworedjo, 21 Maart 1855."

RUSLAND. — TURKIJE.

De voordeelen door de geallieërden in de Krim behaald, hebben allerwege het vertrouwen op een' goeden uitslag van den aangevangen veldtogt verlevendigd. De verovering van eenige nieuwe voorwerken vóór Sebastopol, het voortrukken der geallieërde krijgsmagt aan de Tschernaïa, de inneming van Kertsch en Jenikalé zijn zoovele gebeurtenissen, die den gezonken moed der dappere strijders niet weinig zullen hebben verlevendigd. En daarmede is de rei der zegenrijke wapenfeiten nog niet gesloten. Iedere dag bijna vlecht nieuwe lauweren om het hoofd van generaal *Pelissier*, die sedert zijn optreden als opperbevelhebber van het Fransche leger in de Krim, overtuigende bewijzen levert van zijn veldheerstalent. De vervanging van *Canrobert* door *Pelissier* is reeds en zal verder dan ook voor den loop der krijgsoperatiën allergunstigst zijn, want schoon niemand aan *Canrobert* den ridderlijken moed zal betwisten die de bewondering van vriend en vijand opwekken en de overwinning verzekeren moet, zoo mist hij toch, volgens veler overtuiging, die vastberadenheid welke den opperbevelhebber kenmerken moet, en waardoor juist *Pelissier* zich naam heeft gemaakt.

Dit gevoelde *Canrobert* zelf het best, en het zal wel eene oorzaak mede geweest zijn, waarom hij zijn ontslag zal hebben gevraagd. Van eene geloofwaardige zijde worden nog eenige bijzonderheden medegedeeld omtrent de redenen, die hem verder bewogen hebben het opperbevelhebberschap neder te leggen.

Nadat de belegeringswerken, zoo verhaalt men, zoo ver gevorderd waren dat het korps der genie zijne taak volbragt had, ontving de generaal *Canrobert* een te Parijs uitgewerkt operatieplan, dat thans uitgevoerd moest worden, en volgens hetwelk de aanvalliniën van Kertsch en Eupatoria door sterke legerafdeelingen, ten doel hebbende eene krachtige beweging tegen het centrum te bewerkstelligen, zouden bezet en van uit die beide liniën de hoofdoperatiën aan de Tschernaïa ondersteund zouden worden. De generaal *Canrobert* wilde de uitvoering van dit plan niet op zich nemen, van meening zijnde, dat het niet in overeenstemming stond met eene voorzigtige, alle wisselvalligheden zorgvuldig in acht nemende strategie, daar de geallieërden bij hunne bewegingen van uit de liniën van Kertsch en Eupatoria, met ontzaggelijke bezwaren van het terrein zouden te kampen hebben en van de zijde der Russische strijdkrachten, die zich in zeer voordeelige stellingen bevinden en in getal de overhand hadden, hinderpalen zouden ontmoeten, welke het twijfelachtig scheen of men wel te boven konde komen. De generaal *Pelissier* deelde deze bezorgdheid niet en nam het opperkommando op zich, ten einde de uitvoering van een plan te beproeven, hetwelk *Canrobert* en ook andere ervarene militairen als gewaagd en vermetel beschouwden. De generaal *Pelissier* moet echter het opperbevel slechts onder de voorwaarde aangenomen hebben, dat hij bij de uitvoering van het operatieplan naar zijne eigene inzigten en met inachtneming van alle omstandigheden, maar *niet volgens bevelen uit Parijs* zijne krijgsmaatregelen moge nemen.

Den 19den is de vervanging van den generaal *Canrobert* door den generaal *Pelissier* in eene dagorder aan het leger bekend gemaakt. Deze dagorder is met waardigheid gesteld; de afgetreden opperbevelhebber brengt hulde toe aan de verdiensten van zijn' opvolger en geeft te kennen, dat hij door zijne aftreding zich niet van zijne voormalige wapenbroeders zal scheiden, maar met hen onder den nieuwen opperbevelhebber voor Frankrijk en den Keizer zal blijven strijden. Na de afkondiging van deze dagorder waren de generaals bijeengeroepen om mededeeling van deze verandering te ontvangen en de generaal *Canrobert* heeft dadelijk het kommando over zijne divisie aanvaard.

Doch wij spraken boven van nieuwe overwinningen. Zien wij, waarin die bestaan. Generaal *Liprandi* werd den 29sten aan de Tschernaïa geslagen en 8000 Russen zijn daarbij omgekomen. Zoo liep het verhaal te Parijs; de *Moniteur* heeft er echter nog niets van medegedeeld, en aangezien deze zulk eene schitterende gebeurtenis niet lang verzwijgen zou, mag men dat verhaal gerust onder de ongegronde men zegt's rangschikken.

De vloot, welke de expeditie naar Kertsch zoo glansrijk heeft volbragt, kon na de verovering van deze plaats en van Jenikalé, de zee van Azof instevenen. Deze binnenzee is echter, wegens de geringe diepte op vele plaatsen, niet voor alle schepen bevaarbaar; daarom zijn slechts 14 stoombooten haar ingevaren en deze hebben, gelijk de laatste depêches van den Engelschen admiraal *Edmanus Lyons* en van *Pelissier* melden, de veroveringen verder voortgezet.

Een eskader der geallieërden is den 27sten voor Berdianski verschenen, waarop de Russen vier hunner oorlogsstoomschepen en groote depôts van granen aan de vlammen prijs gaven. De geallieërden hebben den volgenden dag het fort Arabat gebombardeerd, de magazijnen in de lucht doen springen en een 100tal schepen vernield. In de zee van Azoff is slechts een enkel klein Russisch oorlogsschip overgebleven.

De depèche van den generaal *Pélissier* over deze onderneming (opgenomen in den *Moniteur*) luidt aldus: Het vereenigde eskader was den 29sten uit de zee van Azoff te Kertch teruggekeerd. Bij Berdiansky waren 106 koopvaardijschepen vernield. De vijand had 4 stoomvaartuigen verbrand, benevens aanzienlijke magazijnen.

In Jenikalé was een sterk garnizoen gelaten, ten einde verzekerd te zijn van het bezit der doorvaart. De expeditie had 90 stukken geschut bemagtigd. Het eskader heeft ook Arabat bezocht en een levendig kanonvuur met het fort gewisseld en het kruidmagazijn doen opvliegen.

Volgens de jongste te Londen ontvangen berigten, schijnen de Russen zich uit het open veld terug te trekken.

Het berigt nopens den goeden uitslag van de expeditie der geallieërden naar Kertsch, wordt in eene depêche van den vice-admiraal *Bruat*, gedagteekend uit de zee van Azoff, volkomen bevestigd. Als eene nog niet bekende bijzonderheid deelen wij daaruit mede, dat de Russen hunne magazijnen te Kertsch hebben verbrand, waarbij verloren zijn gegaan 160,000 zakken haver, 360,000 zakken graan en 100,000 zakken meel. Voor de juistheid dier cijfers zouden wij niet gaarne instaan. Kertsch en Jenikalé, beiden door de geallieërden op den 25sten genomen, zijn kleine vestingen die de straat beheerschen, waarmede men in de zee van Azoff komt. Het Russische leger in de Krim ontving langs dien weg, veel gemakkelijker dan over de landengte van Perecop, het grootste deel zijner levensmiddelen en krijgsbehoeften. Het zal dus voortaan ook in dat opzigt met zwarigheden hebben te kampen, terwijl de geallieërden steeds verzekerd zijn van een geregelden toevoer van alle benoodigdheden.

De *Times* begroet de gelukte expeditie naar Kertsch en Jenikalé met vreugde. „Het was," zegt hij, „een waar feest op den geboortedag der Koningin van Engeland, dat de vanen van Engeland en Frankrijk op den heuvel geplant werden, dien de overlevering als het graf van *Mithridates* beschrijft. Deze gebeurtenis is des te roemvoller en buitengewoner, daar de Russen sedert lang voorzien moesten, dat men vroeg of laat eene dergelijke operatie beproeven zou, en dat er geen punt in het groote gebied van Rusland is, welks verlies geduchter voor dat rijk was. Wanneer de geallieërden ook niets anders deden, dan de zeeëngte van Jenikalé en het aangrenzende schiereiland van Kertsch te bezetten en te verdedigen, dat gemakkelijk door elke mogendheid, die meesteres der zee is, kan verrigt worden, zouden zij in het bezit van de sleutels van eene der hoofdpoorten des Russischen gebieds blijven. In het jaar 1851 gingen niet minder dan 1000 koopvaardijschepen door de zeeëngte. Taganrog, Marianopel, Berdianski en Kertsch, deze handelsteden, wier bescherming eene hoofdzorg van de politiek der Russische regering sedert zeventig jaren uitmaakt, bestaan slechts door de vrijheid van handel tusschen de Zwarte zee en die van Azof. De geheele uitvoer van het dal der Don en de nevenrivieren van dien stroom, alsmede het verkeer tusschen de Don en de Wolga, die de handel van deze groote rivier met de Europesche markten verbindt, hangt van deze helft der zee van Azof af, zoodat wij niet overdrijven, wanneer wij beweren, dat men ons bezit van Kertsch in het midden van Rusland tot Kasan en Nischnei-Nowogrod gevoelen zal."

Volgens een half-officiëel Fransch dagblad, zijn tot dus ver sedert het begin van den oorlog, 182,000 man Fransche troepen naar de Krim en Turkije gezonden, en zijn daarvan nu nog 120,000 man in dienstdoenden staat. De overige 62,000 man zijn deels in den strijd, door ziekte of anderzins, omgekomen, deels nu nog ziek of gewond in de hospitalen.

Volgens de jongste berigten uit de Krim, berekende men te Konstantinopel, dat het geheele effectief van het Fransche leger thans bestond uit 115,000 man. Wat het Engelsche leger betreft, dit is thans door de jongste versterkingen tot 35,000 man geklommen, zoodat lord *Raglan*, met inbegrip der Sardinische troepen, 8000 man in getal, die reeds bij Balaklava gelegerd waren, over 43- a 44,000 man bevel voerde, welke weldra tot 50,000 zouden klimmen. Voegt men hierbij de Turksche troepen ten getale van 35,000 man, dan bereikten de troepen der geallieërden een cijfer van 200,000 man. Volgens een' brief in *de Presse*, was het operatieleger reeds georganiseerd en zoude ruim 91,000 man uitmaken, als 60,000 man Fransche, 25,000 man Turksche, de overige Engelsche en Sardinische troepen.

Uit Konstantinopel wordt gemeld, dat de toestand der Turksche geldmiddelen aanleiding gaf tot veel bekommering. Een groot gedeelte der door de Porte in Engeland geleende gelden was verbruikt, en bij gebrek aan de noodige fondsen, moesten vele zeer nuttige ontwerpen en ondernemingen onafgedaan blijven. De wisselkoers van het p. st., welke à pari 100 piasters is, was gerezen tot 141 piasters, 't welk sedert den oorlog van 1829 nog niet was voorgekomen.

Er zijn berigten ontvangen uit Konstantinopel tot den 21sten Mei. Voortdurend ontvangen de geallieërden versterkingen. Ook de Russen ontvangen op het oorlogstooneel aanmerkelijke troepen-versterking. Te Maslak worden barakken opgerigt, om tijdens den winter de tenten te vervangen. De Porte is voornemens een korps van 14,000 man, uit rajahs bestaande, onder bevel van een Engelsch generaal te stellen. Dit heeft eenige ontevredenheid verwekt. Van het vertrek van *Reschid*-pacha schijnt te zijn afgezien.

Uit Athene verneemt men van den 25sten Mei, dat *Maurocordato* wegens klagten der Westersche mogendheden over de ontoereikende maatregelen door hem genomen tegen de rooverijen, zijn ontslag heeft ingediend.

Volgens een door den Franschen *Moniteur* medegedeeld berigt, is door de Porte met een Engelsch ondernemer eene overeenkomst gesloten tot het aanleggen eener onderzeesche telegraaflinie tusschen de Dardanellen en Egypte.

De jongste brieven uit Petersburg laten geen twijfel over, dat de Russische regering besloten heeft, den oorlog met de uiterste krachtsinspanning voort te zetten, zoo lang de Westersche mogendheden op vredesvoorwaarden blijven staan, welke de waardigheid en de magt van het Russische rijk te kort doen. In den laatsten tijd zijn aanzienlijke massa's troepen naar het zuidelijk tooneel des oorlogs gezonden, werwaarts zij zich ten spoedigste moeten begeven. Deze troepen worden hoofdzakelijk uit Polen getrokken en een groot deel is reeds op marsch gegaan naar Volhynie en Kiew. Voorts moet bevel gegeven zijn, bij het mogelijk voortrukken des vijands, alle magazijnen of voorraad, welke niet medegenomen kan worden, te vernielen en in het algemeen alles te verwoesten, hetgeen den vijand op eenigerlei wijze van nut kan zijn. Dit is dan ook bij de inname van Kertsch reeds in toepassing gebragt.

Een feit van gewigt is, dat het aan de Russen gelukt is, het grootste deel hunner vloot, die ten vorigen jare in de haven van Sweaborg opgesloten lag, van daar naar Kroonstad te brengen; de weinige te Sweaborg gebleven schepen zijn geheel onttakeld.

— Weener dagbladen bevatten het berigt, dat de van wege Rusland aangelegde telegrafische linie door de Krim thans voltooid is. Zij loopt over Kiew noordwaarts, sluit zich aan de Berlijnsche liniën aan en zou voor de regeringsdepêches den 27sten dezer maand geopend worden. Het Russische gezantschap te Weenen zal derhalve voortaan dagelijks depêches van het tooneel des oorlogs ontvangen.

Het gerucht wil dat de heer *Buol* eene nieuwe nota aan de Duitsche staten heeft gerigt en dat te Weenen vredelievende tijdingen uit Petersburg zijn ontvangen. Overigens is er in de diplomatie een volledige stilstand te bespeuren. Men hoort van niets en toch is het diplomatiek verkeer nog altijd hangende. Met ongeduld ziet men te Weenen nog altijd het antwoord te gemoet van Engeland en Frankrijk op Oostenrijks laatste voorstellen. Men zweeft tusschen hoop en vrees en de laatste Parlementszittingen te Londen hebben er niet weinig toe bijgedragen om de onzekerheid te vermeerderen. Daar kwam lord *Russell* herhaaldelijk op zijn *Sebastopolem esse delendam* (Sebastopol moet vallen) als noodzakelijke vredesvoorwaarde terug, en terstond daarop geeft een ander lid van het ministerie de verzekering, dat men een' ook voor Rusland eervollen vrede verlangt. Natuurlijk, dat men in zulk een stand van zaken niet weet, waaraan zich te houden en zelfs niet gissen kan, wat het antwoord van de Westersche mogendheden zijn zal.

Intusschen rekenen velen, in verwachting van de afwijzing der nieuwe Weener voorstellen door de Westersche mogendheden op eene bepaalde onzijdigheidsverklaring van Oostenrijk. Dit gevoelen wordt echter bestreden door de *Oest. Z.* die zegt, dat Duitschland door het verdrag van den 20sten April en het toegevoegd artikel van den 9den Nov., maar nog meer Oostenrijk door het traktaat van den 2den Dec. buiten de mogelijkheid is, zich geheel neutraal te verklaren, tenzij men ontrouw wil worden aan eenmaal gesloten verdragen. Er kan slechts sprake van wezen, zegt de *O. Z.*, of de werkelijke deelneming nog langer moet verschoven worden.

ITALIE.

Op den 24sten Mei is de door den Sardinischen senaat geamendeerde wet op de kloosters aan de kamer van afgevaardigden ingediend. De kamer verzond die wet terstond naar de commissie die met het onderzoek van het wets-ontwerp in zijn oorspronkelijken vorm is belast geweest, en deze besloot reeds den volgenden dag met algemeene stemmen, de kamer de eenvoudige aanneming der wet met de door den senaat gemaakte wijzigingen aan te raden.

De kamer heeft dan ook niet geaarzeld om de gewijzigde voordragt aan te nemen; eene meerderheid van 72 stemmen (95 tegen 23) heeft zich, in de zitting van j.l. Maandag, daarvoor verklaard. De zitting der kamer voor dit jaar is onmiddellijk daarna opgeheven.

— De lavastroomen van den Vesuvius hebben thans, na meer dan twee weken, bijna opgehouden. De verwoestingen, welke zij aangerigt hebben, zijn echter niet zoo groot als men gevreesd had. Om zich een denkbeeld te maken van de ontzaggelijke massa asch, steenen en lava, welke uit den buik des bergs ontsprongen is, wete men, dat de eene arm van den lavastroom eene lengte van drie Italiaansche mijlen, en de tweede het dubbel daarvan heeft, dat beiden op zekere plaatsen 500 voet breed, in de laagten 200 voet diep, en op effene plaatsen tot 30 voet opgestapeld liggen. De lava is nog rookende, doch vloeit niet meer.

SPANJE.

De Cortès hebben zich in hunne zitting van den 25sten Mei onledig gehouden met den veertienden grondslag der constitutie, waarbij bepaald wordt dat, zoolang de Cortès niet vergaderd zijn, eene permanente commissie van zeven leden en vier secretarissen te Madrid zal gevestigd blijven, ten einde te waken, dat geen inbreuk gemaakt worde op de constitutie en met de bevoegheid, om de Cortès, in geval van botsing met de regering, bijeen te roepen. De grondslag is, nadat een amendement daarop verworpen was, met eene groote meerderheid van stemmen aangenomen.

De *Gaceta* behelst een koninklijk besluit houdende de be-

noeming van een algemeen bestuur over den verkoop der nationale goederen. Eene commissie, onder het voorzitterschap van den directeur-generaal, zal belast zijn met de regeling van alles, wat met den verkoop van die goederen in verband staat.

Men rekent dat in het begin van Junij met den verkoop dier goederen een aanvang zal kunnen worden gemaakt. Naardemaal echter de opbrengst van dien verkoop niet zoo spoedig zal kunnen worden geïnd, zal de heer *Madoz* wel verpligt zijn om andere maatregelen te nemen, ter voorziening in de behoeften van de schatkist, die geen uitstel kunnen lijden.

— De Cortès hebben in de zitting van den 31sten met 124 tegen 49 stemmen magtiging verleend tot het schorsen der constitutionele waarborgen. — Te Durance zijn 25 insurgenten gevangen genomen en te Cospe hebben zich even zoo veel onderworpen. De geruchten van ministeriële crisis, in de laatste dagen weder verspreid. zijn van allen grond ontbloot.

De Engelsche gezant, lord *Howden*, heeft een verlof van zijne regering erlangd en maakt toebereidselen voor zijn vertrek.

DUITSCHLAND.

Uit Berlijn wordt van den 1sten geschreven, dat, behalve de Oostenrijksche circulaire, betreffende de depêche van *Glinka*, er nog eene confidentiële Oostenrijksche depêche bestaat, waarin wordt aangetoond, dat Rusland oneenigheid onder de Duitsche staten wil verwekken. Volgens gerucht, is Rusland voornemens eene mededeeling te doen aan de Bondsvergadering, betrekkelijk de depêche van *Glinka*, of heeft die reeds gedaan.

— Ter vereenvoudiging zoo veel mogelijk van de regtspleging, heeft de Pruissische minister van justitie besloten de instelling van scheidsregters en scheidsregterlijke tribunalen over den geheelen staat uit te breiden. Een wetsontwerp daartoe wordt in gereedheid gebragt en zal in de aanstaande zitting der kamers door de regering worden ingediend.

— De akademie te Bonn telt thans 800 studenten, waaronder 5 van vorstelijke huizen.

— De politie te Altona heeft een vaartuig met 20 Engelsche geworven soldaten aangehouden. Daar dit vaartuig aan een' Engelschman behoort, gelooft men, dat Engeland gretig de gelegenheid zal aangrijpen, om de Deensche regering volgens deze gebeurtenis moeijelijkheden aan te doen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 30 Mei.

De stemming in Engeland is nog oorlogzuchtig; toch wil de regering ook dat deel der natie genoegen doen, dat bovenal den vrede wenscht, en daarom alleen is lord *Palmerston* minder krachtig in zijne redevoering tegen den heer *d'Israeli* geweest, dan men nog had verwacht. Wat de afstemming van de motie van het hoofd der Torypartij betreft, deze is zeker met eene groote meerderheid geschied, maar men moet in het oog houden, dat de meerderheid eerder tegen de Torypartij, dan wel voor het tegenwoordig kabinet gezind was. — Ook in de Torypartij is daarenboven verdeeldheid geweest en de markies *v. Granby* bijv., een der hoofden, heeft tegen de motie gesproken en heeft zich buiten stemming gehouden.

— In deze hoofdstad zijn nu niet minder dan 137 werfbureaux voor onderscheidene korpsen van ons leger. Gemiddeld worden 500 manschappen iedere week in die bureaux aangenomen.

— De met Engeland in verband gebragte telegraafdraad uit het legerkamp voor Sebastopol is thans ook uitgestrekt geworden tot Balaklava, Kamiesch en Eupatoria, zoodat die plaatsen in een oogenblik met elkander kunnen corresponderen.

— Er is weder ernstig sprake van den onderzeeschen tunnel-spoorweg tusschen Engeland en Frankrijk. Zekere heer *Payerne* is bereid den aanleg te ondernemen door middel van 40 onderzeesche booten van zijne uitvinding en 1500 zeelieden en arbeiders. De kosten zijn op 10,000.000 £ geschat en de afstand zoude in 33 minuten kunnen worden afgelegd. De tunnel zoude nagenoeg parallel met en zoo nabij mogelijk den onderzeeschen telegraaf loopen, omdat het kanaal daar het smalst en tevens minst diep is.

— Er wordt nog voortdurend gearbeid aan het versterken der kusten, inzonderheid aan de zuidelijke deelen des rijks; bij Portsmouth, Portsea, Spithead, enz. worden zelfs de veroordeelden gebezigd tot het oprigten van batterijen.

— Volgens brieven uit Sidney, dd. 6den Maart leverden ook daar de bijdragen voor het fonds ter ondersteuning der betrekkingen van gesneuvelden in den oorlog tegen Rusland aanzienlijke sommen op. Zekere heer *Cooper* had 1000 £ gegeven en zich verbonden om 500 £ jaarlijks bij te dragen zoolang de oorlog duurde; verscheidene banken hadden elk 500 £ en vele partikulieren 100 tot 250 £ gegeven. Men dacht dat te Sidney in het geheel 30,000 £ zoude worden bijeengezameld.

FRANKRIJK.

PARIJS, 30 Mei.

De *Moniteur* meldt, dat de Keizer Maandag eene groote wapenschouwing zal houden.

De troepen zullen uit dertigduizend man infanterie, met inbegrip der keizerlijke garde, en uit zesduizend man kavallerie bestaan.

— Eenige leden van het ministerie moeten, naar gezegd wordt, nog tot een niet zeer eervollen vrede geneigd zijn; maar de Keizer heeft, naar men verzekert, het vaste besluit genomen om aan geen vredes-voorstel het oor te leenen voor dat in de Krim aan Rusland een slag toegebragt zij, waardoor de magt dezer mogendheid in dat oord der wereld voor vele jaren geknakt wordt. Van de onderhandelingen wordt hier niet langer gesproken; het publiek vestigt het oog uitsluitend op de Krim, alwaar op de beste thans mogelijke wijze onderhandeld wordt, en waar een uitstekend onderhandelaar het werk in handen genomen heeft. Het verschil van gevoelen, hetwelk tusschen Keizer *Napoleon* en zijne ministers bestaat, is van weinig of geen gewigt; immers de ministers zijn inderdaad niet veel meer dan zijne secretarissen.

— De officieren van het paleis van Keizer *Napoleon*, die zich reeds voorloopig naar het Oosten begeven hadden, ten einde alles gereed te maken voor de behoorlijke ontvangst van hunnen souverein, zijn weder in Frankrijk teruggekeerd, zoodat men veilig mag aannemen, dat de reis des Keizers naar de Krim voor onbepaalden tijd is uitgesteld.

— De *Moniteur*, melding makende van de door de Franschen behaalde voordeelen in de Krim, voegt er deze veelbeteekenende woorden bij: „Kamiesch is van nu aan eene Fransche haven, wier gewigt zal toenemen met de krijgsverrigtingen in de Krim. Onze stelling is verzekerd door verdedigingswerken, die aan den vijand geene mogelijkheid zullen laten ze ons te betwisten." Deze woorden hebben zeer de aandacht tot zich getrokken en reeds tot allerlei geruchten aanleiding gegeven. Men wil dat de geallieerden (Franschen?) in geval de nieuwe operatiën van den generaal *Pelissier* tot gevolg hadden, dat het Russische leger in het open veld werd geslagen en de geallieerden zich van het zuidelijk gedeelte van Sebastopol meester maakten, aan dezen kant hunne voordeelen niet verder zouden voortzetten, maar de Krim verlaten en slechts een garnizoen van 20,000 man te Kamiesch achterlaten. Wij voegen er echter bij, dat dit slechts nog een gerucht is, hetwelk echter niet tot de onwaarschijnlijkheden behoort.

— De Keizer is voornemens, om na afloop der tentoonstelling in het gebouw een gastmaal te geven aan al de werklieden, ruim 10,000 in getal, die gearbeid hebben aan de voltooijing van het Louvre.

— De beide Pinksterdagen hebben te Parijs eene buitengewone massa bezoekers gebragt. Om zich een denkbeeld te vormen van de beweging, die op de spoorwegen heerschte, melden wij, dat alleen op den weg van Versailles, regteroever, 89 treinen liepen, die 75,000 reizigers konden vervoeren. Het getal treinen, die vertrokken en aankwamen aan het station Saint-Lazare, was 295. Uit een officieel verslag, ingediend aan prins *Napoleon*, blijkt, dat 105,032 personen gratis de wereldtentoonstelling hebben bezocht.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Donderdag den 31sten Mei.

In deze zitting is ingekomen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, strekkende om 6 millioen aan te wijzen tot inkoop en amortisatie van nationale rentegevende schuld. Verzending naar de afdeelingen.

Daarna zijn de beraadslagingen over het ontwerp wegens de waterschapsbelangen voortgezet.

De heer *Thorbecke* stelde voor om de artikelen 7 tot en met 12 van het wets-ontwerp te vervangen door drie andere, inhoudende bepalingen, dat de waterschapsbesturen van het besluit van ged. staten omtrent het uitvoeren van verzuimde werken bij den Koning in hooger beroep zouden kunnen komen, terwijl de opgegeven artikelen der wetsvoordragt dat beginsel handhaafden in zoover als het de vraag over de noodzakelijkheid der werken betrof, maar de beslissing der vraag, of het waterschap tot uitvoering der werken verpligt is, aan den regter toekenden.

Nadat over het eerste der door den heer *Thorbecke* voorgedragen artikelen het woord was gevoerd, werd het met 36 tegen 17 stemmen verworpen, waarna de heer *Thorbecke* de beide andere introk. De artikelen van het wetsontwerp werden onveranderd aangenomen. Alleen werd aan art. 12 eene tweede alinea toegevoegd. Ten slotte werd het wetsontwerp in zijn geheel met 35 tegen 20 stemmen aangenomen.

(*Tegen* de heeren: *Jespers*, *van der Veen*, *Storm*, *Bots*, *Hoynck van Papendrecht*, *Dullert*, *Mackay*, *van Lynden*, *Kien*, *ter Bruggen Hugenholtz*, *Meeussen*, *Hoffman*, *van der Linden*, *de Lom de Berg*, *Huguenin*, *Elout van Soeterwoude*, *Anemaet*, *Thorbecke*, *van Bosse* en *van Hoëvell*).

De Kamer zal op aanstaanden Zaturdag de beraadslagingen beginnen over het wetsontwerp tot afschaffing van den accijns op het gemaal.

Nog is ingekomen de overeenkomst met België, houdende de voorwaarden, op welke Belgische consulaire agenten in Neerl. Indië zullen kunnen worden toegelaten. Die overeenkomst is in handen gesteld van de heeren *Hugenholtz*, *v. Hoëvell*, *Mackay*, *v. Goltstein* en *Rochussen*.

— De commissie van rapporteurs, bestaande uit de heeren *Bosscha*, *de Kempenaer*, *van Lijnden*, *Blaupot ten Cate* en *Thorbecke*, heeft haar verslag uitgebragt, bevattende het verhandelde in de afdeelingen der Tweede Kamer over het *ontwerp van wet op het lager en middelbaar onderwijs.*

De eerste vraag, of deze wet in overeenstemming was te brengen met art. 194 der grondwet, werd door eenige leden ontkennend beantwoord; niet alleen hadden zij het hooger onderwijs in deze wet willen opgenomen zien, maar ook de regeling der speciale rijks-inrigtingen van onderwijs, als: de militaire akademie, de kweekschool voor militaire geneeskundigen en de Delftsche akademie. Anderen konden zich meer met het denkbeeld vereenigen, dat het onderwijs in het algemeen niet in 3, maar in 2 wets-ontwerpen werd geregeld, maar in dat geval moesten die ontwerpen gelijktijdig worden ingediend, om als deelen van één geheel te kunnen beschouwd worden. In de derde plaats waren er leden naar wier gevoelen de grondwet omtrent dit punt geen gebiedend voorschrift bevat. En nu meenden zij dat reeds dit ontwerp een aantal moeijelijke vraagstukken ter beslissing gaf, en dat dus het bezwaar nog zou worden vergroot als men er nog meerdere netelige vraagstukken bijbragt, zoo als: die wegens het aantal der hoogescholen, en het in stand houden der theologische faculteit. Het deed hun zelfs leed, dat de Regering zich maar niet enkel bepaald had bij het lager onderwijs, aan welks regeling zoo groote behoefte is.

Ten tweede vroeg men, of de afbakening van de grenzen van de drie takken van het onderwijs aannemelijk is. Nagenoeg algemeen werd die vraag ontkennend beantwoord. Men kon zich niet vereenigen met het denkbeeld der Regering, dat het middelbaar onderwijs was een eenigzins verhoogd lager onderwijs. Als hoofdbeginsel, zeide men, moest worden aangenomen, dat het lager onderwijs zich uitstrekt tot de kundigheden, onmisbaar voor allen; het middelbaar tot al hetgeen de jongelingschap van den beschaafden middenstand in onzen leeftijd, die in dat opzigt vroeger niet zoo gekende of erkende behoeften heeft, behoort te weten; het hooger onderwijs tot hetgeen voor den geleerden stand vereischt wordt.

De derde hoofdvraag bestond daarin, of in de inrigting, die volgens het wets-ontwerp aan het openbaar middelbaar onderwijs zou worden gegeven, bijval verdiende. Die inrigting, men moest het algemeen erkennen, werd in 't geheel niet geregeld, zoodat aan alinea 2 van art. 194 der grondwet in geenen deele wordt voldaan. Tot dusverre werd het middelbaar onderwijs alleen aan de bijzondere nijverheid overgelaten; aan die verwaarloozing moet een einde komen. Men wenschte aangeduid te zien wat te dien aanzien door de gemeenten, wat door de provinciën, wat door den staat zou worden gedaan. Nog wenschte men, dat het toezigt over de scholen niet aan dezelfde personen wierd opgedragen, als die het toezigt over de lagere scholen hadden.

Ten vierde vroeg men, of, vermits dit wetsontwerp geacht kan worden alleen de regeling van het lager onderwijs te betreffen, die regeling als *volledig* te beschouwen was. Die vraag werd algemeen ontkennend beantwoord, en werd op de volgende leemten bepaald gewezen:

1) Het gemis van alle bepalingen omtrent *de opleiding der onderwijzers.* Dit werd eene hoofdleemte genoemd; daar toch de hoop en de kracht van ons openbaar volksonderwijs op de waardij der onderwijzers berust.

2) Het gemis van doeltreffende bepalingen omtrent *het examen der onderwijzers.*

3) Het gemis van eenig voorschrift *tot verzekering van een behoorlijk bestaan aan den onderwijzer der openbare lagere school.*

4) Het ontbreken van elk voorschrift *tot beveiliging van den openbaren onderwijzer tegen gebrek in zijn' ouden dag.*

5) Het gemis *van het beginsel der schoolpligtigheid.*

6) Het ontbreken van *alle gezondheidsmaatregelen op het gebied der school.*

7) Het gemis van alle bepalingen omtrent *de bewaar- en herhalingsschool.*

8) Het ontbreken van elke aanwijzing omtrent den band tusschen het openbaar lager onderwijs en de bedrijvigheid bij het volksleven.

9) *De geheel onvoldoende regeling van het schooltoezigt*, en

10) Het stilzwijgen der wet omtrent *het door vreemdelingen te geven onderwijs.*

Ten vijfde werd de vraag behandeld, of het niet een hoofdgebrek in het ontwerp is, dat daarin de vermelding van *het Christelijk beginsel als grondslag van alle onderwijs* ten eenemale ontbreekt. Die vraag gaf aanleiding tot uitvoerige beschouwingen. Dienaangaande werden 3 hoofdgevoelens ontwikkeld.

Het *eerste* wilde ook op de openbare scholen een *positief godsdienstig onderwijs* in verband met het onderwijs en de godsdienst, dat gegeven wordt van wege de kerk. Het ijverde bij gevolg voor het stelsel van afzonderlijke scholen; sommigen voegden er bij, dat, zoo de grondwet dit verhinderde, men dan zoo spoedig mogelijk tot eene herziening der grondwet moest overgaan.

Het *tweede*, door een veel grooter aantal voorgedragen, eischt *Christelijk godsdienstig onderwijs.* Moest het woord *Christelijk* worden vermeden, dan moest er althans in de bepaling der wet doorstralen, dat het *godsdienstig element* niet is uitgesloten. Alleen voor Israëlieten moest men afzonderlijke scholen openen.

Het *derde* achtte het geen gebrek in de wet, dat zij niet sprak van het *Christelijk beginsel.* De een zou daarin lezen een Protestantsch, de andere een R. Katholijk beginsel en zoo gaf het ligt aanstoot. De wetgever mag ook hier zijn onzijdig standpunt niet verlaten. Zeer vele leden wilden dus geen openbare scholen met een onderwijs op de leerbegrippen van een bepaald kerkgenootschap gegrond.

Als slotsom der overweging over deze vraag, kan worden vermeld, dat de meerderheid niet is ingenomen met het stelsel, om het openbaar lager onderwijs in den regel uitsluitend te doen bestaan in de mededeeling van kundigheden vrij van elke poging tot aankweeking van deugd en godsvrucht, of tot het wijzen op waarheden, waaromtrent alle christelijke gezindheden het eens zijn; en dat een zeer veel grooter aantal leden zich heeft verklaard tegen het denkbeeld, om openbare scholen toe te laten, waar het onderwijs op de leerbegrippen van een bepaald kerkgenootschap is gegrond.

'sGRAVENHAGE, 1 Junij.

Bij besluit van den 26sten Mei heeft Z. M. aan den heer *A. Kuenen*, buitengewoon hoogleeraar in de faculteit der godgeleerdheid te Leiden, eervol ontslag verleend als *adjutor interpretis legati Warneriani*, en te zijner vervanging in die betrekking benoemd den heer *P. de Jong*, student in de godgeleerdheid te Leiden.

— Men verneemt, dat Z. M. de Koning Woensdag a. s. uit Luxemburg in deze residentie terug wordt verwacht.

— De berigten omtrent de verwarring in het paleis der tentoonstelling te Parijs, worden, wat Nederland betreft, dank zij de zorg en de bemoeijenissen van hen, die door onze regering aldaar, tot behartiging van de belangen van de Nederlandsche inzenders zijn aangesteld, van dag tot dag geruststellender. Was op den dag der opening, Nederland, na Engeland en Belgie, het verst gevorderd, thans vernemen wij, dat onder anderen de kisten door de Nederl. Handel-maatschappij ingezonden, en die onder honderde kisten van andere natiën verspreid waren geraakt, zijn bijeen gebragt, en dat men ijverig bezig is die te ontpakken en de voorwerpen te rangschikken en te regelen. Algemeen en bij herhaling wordt het bejammerd, dat de plaatsruimte aan Nederland, zoo in het hoofdgebouw als in de nevengebouwen, toegekend, in verhouding tot de toegezondene voorwerpen, zoo beperkt is. Maar daarom is het te meer te bejammeren, dat enkele inzenders het doel eener algemeene wereldtentoonstelling hebben miskend, en meer en wel gelijksoortige voorwerpen hebben gezonden, dan voor eene soortgelijke tentoonstelling doelmatig is. Zij hebben daardoor niet alleen de toegestane ruimte verengd, maar daarenboven voor anderen beperkt. Onder de Nederlandsche ten toon gestelde voorwerpen verdienen vooral onderscheiding de tapijten van den heer *Heukensfeldt*, uit Delft en van de Koninklijke fabrijk te Deventer (directeur de heer *F. Kronenburgh*); de kunstig bewerkte predikstoelen van *L. Veneman*, te 's Hertogenbosch, en van *P. J. Cuypers* en *F. Stoltzenberg*, te Roermond; ook houden de ingezonden voorwerpen van de h.h. *P. van Vlissingen* en *Dudok van Heel cs.*, *van Enthoven* en *van de Heus*; het ingezonden tafelgoed (damast), het touwwerk, linnen, onderscheidene rijtuigen en niet minder het zilverwerk, de eer van Nederland bij die tentoonstelling krachtdadig op. Wij ontvangen de gunstigste berigten omtrent den ijver en volharding, die zij, welke de belangen der Nederlandsche nijverheid te Parijs behartigen, in het werk stellen. Inzenders, die vrijen toegang verlangen, behoeven zich slechts aan den agent voor Nederland te wenden.

Bovenstaand gunstig berigt moet echter niet doen vermoeden, dat de algemeene verwarring bij de Parijsche tentoonstelling een einde heeft genomen. Het zij verre. Het lokaal is ongeschikt, vooral door warmte en door stof. Wekelijks vergaderen daarom de gedelegeerden der onderscheidene natiën, bij den heer *Rothschild*, commissaris van Oostenrijk, om tegen dezen of genen maatregel van de Fransche commissie te protesteren, gelijk van onze zijde bij den aanvang is geprotesteerd tegen het uitpakken van eenige kostbare voorwerpen, uit hoofde der stof, die alles binnen weinige minuten bedekte. De Engelsche en Duitsche bladen beijveren zich, thans de gebreken der Parijsche tentoonstelling aan den dag te brengen en te hekelen.

'sHERTOGENBOSCH, 30 Mei.

De stad 's Hertogenbosch had het regt om 6 maanden na voltooijing der gasverlichting binnen deze stad, de helft in de voor- en nadeelen voor rekening van de stad te nemen. De aannemer wendde zich echter tot den gemeenteraad met het verzoek, dat met afwijking van het contract, de stad zou besluiten of zij al of niet deel in de fabrijk der gasverlichting nam. Na eene langdurige beraadslaging, heeft de gemeenteraad gisteren besloten, dat de stad geen aandeel daarin zal nemen.

— Men zegt dat een gepensioneerd aanzienlijk persoon zich voor den heer burgemeester dezer stad heeft laten aandienen en hem bepaaldelijk heeft afgevraagd, of er eenige kans bestond, dat de door de commissie uit den stedelijken raad voorgestelde hoofdelijke omslag zou doorgaan, wijl hij in dat geval zou zorgen bij tijds de stad met de woon te verlaten.

— Wij vernemen, dat zich thans in het huis van burgerlijke en militaire verzekering alhier een persoon bevindt, die als deserteur uit de Nederlandsche dienst gedetineerd en uit de Krim teruggekeerd is. Het verblijf van dien man in dat huis wordt nog al veraangenaamd door het bezoek van onderscheidene personen, die gaarne uit zijnen mond een aantal bijzonderheden vernemen van het schouwspel, waarvan dat, tot heden schier onbekende gedeelte onzes aardbodems thans het tooneel is.

GRONINGEN, 2 Junij.

Ged. Staten dezer provincie hebben bij besluit van den 30sten Mei, de lijst van de 63 hoogstaangeslagenen in 's rijks directe belastingen in de provincie Groningen gesloten, geheel overeenkomende met die welke bij besluit van den 12den April l.l. was vastgesteld (zie onze courant van den 15den April), met dit onderscheid, dat daarop alsnog is geplaatst jhr. mr. O. Q. I. J. van Swinderen, te Groningen, met een bedrag van *f* 583.64½, en daardoor van de lijst is afgevallen de heer T. P. Schattenburg van Baflo.

— Bij de verkiezing, welke eergisteren in het hoofdkiesdistrikt Sneek plaats had ter benoeming van een lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal, in plaats van den heer mr. W. A. Engelen, die had bedankt, zijn ongeveer 1550 geldige stemmen uitgebragt. Gisteren werden de stemmen opgenomen, en bleek de uitslag als volgt: Op den heer mr S. A. Verwey, oud lid der Kamer, werden uitgebragt 583 stemmen; op den heer mr. S. Wijbenga, secretaris van Wijmbritseradeel, 482 stemmen, en op den heer mr. G. Groen van Prinsterer, oud lid der Kamer, 449 stemmen.

Niemand alzoo de volstrekte meerderheid hebbende verkregen, zal eene herstemming moeten plaats hebben tusschen de heeren Verweij en Wijbenga.

— Te Assen is de tijding ontvangen, dat de concessie voor het kanaal van Assen naar Groningen is verleend.

— Wij vernemen met genoegen, even als dat met vele anderen het geval zal zijn, dat in de vergadering der *Alg. Vereeniging tegen het Pauperisme*, Woensdag l.l. gehouden, ook eene premie van *f* 25 is uitgeloofd aan hem, die bewezen zal hebben over een jaar de meeste konijnen in deze stad of provincie te hebben geslagt en verkocht. — In verband met deze poging der genoemde Vereeniging staat het berigt, dat de slager D. Goudberg, in de N. Boteringestraat, zich reeds bij het bestuur van bovengenoemde vereeniging heeft aangemeld, om met het slagten en verkoopen van konijnen een' aanvang te maken, zoo als ook werkelijk het geval is, doordien in zijne slagerij reeds een paar uitnemend groote en vette konijnen te koop worden aangeboden.

Het zal nu noodig zijn, wil men deze zaak een gewenschten gang doen gaan, dat aan genoemden slager konijnen worden opgezonden. Dit nu mag men dan ook allezins verwachten dat zal geschieden, omdat velen tot dusverre klaagden, dat ze geen weg wisten met de door hen gefokte dieren. Bovendien is het hoogst wenschelijk, dat ook deze poging van de alg. vereeniging voornoemd worde ondersteund, omdat anders ook dit dierlijke voedsel van hier den weg naar Engeland zou inslaan, alwaar het tot hoogen prijs kan worden afgezet, maar voor de voeding onzer eigene inwoners verloren gaat.

— Eergisteren avond ruim negen uur barstte een buitengewoon hevig onweder boven deze stad los, dat echter, voor zoover wij weten geene onheilen van eenig belang heeft veroorzaakt. In tegendeel zullen de stortregens, waarvan het vergezeld ging, de naar water dorstende landen zeer hebben verkwikt en aan den groei van granen en planten voordeelig geweest zijn.

Uit *Odoorn* schrijft men ons, dat daar een varkenshok door den bliksem getroffen en in brand gestoken werd, waarin een oud varken, moeder van tien, vijf dagen oude biggen, mede door den bliksem getroffen en gedood werd. Het is de dadelijk toegesnelde volksmenigte gelukt het aan het hok onmiddellijk belendende huis te redden, en den brand spoedig te blusschen. Intusschen is aan huis en meubilair nog al aanmerkelijke schade veroorzaakt.

— De hooge raad heeft in de zitting van den 29sten de cassatie, ingesteld door den heer mr. J. E. C. de B. M. tegen een arrest van het provinciaal geregtshof van Groningen, waarbij hij tot 1½ jaar gevangenisstraf is veroordeeld, verworpen.

— Gisteren is door de commissie uit het provinciaal geregtshof alhier, belast met het afnemen van examina voor diegenen, die naar het notarisambt wenschen te dingen, geëxamineerd en als kandidaat-notaris toegelaten mr. J. H. Leuringh, advokaat te Groningen.

— De *Utr. Ct.* zegt, in een' brief uit de residentie, nopens de rigting, die de noordelijke spoorweg zal nemen: „Wij meenen te mogen zeggen, dat de minister van binnenlandsche zaken veel, zeer veel moeite heeft gedaan, om den wensch van Drenthe en Groningen, dien hij zeer goed kende, te bevredigen. Toen het echter zoo geschapen stond, dat de geheele onderneming, bij 's ministers vasthoudendheid, in duigen zou vallen, begreep hij, en teregt, dat hij verpligt was toe te geven. Wij deelen dit mede, niet om in eenig opsigt de waarde van de bedenkingen der Drenthers en Groningers in 't al-

gemeen en die des heeren *Gratama*, die dank verdient voor zijne belangstelling in de welvaart van Drenthe in 't bijzonder, te verkorten, maar om te doen uitkomen, dat de minister van binnenlandsche zaken voor de wezenlijke belangen van genoemde provinciën het mogelijke heeft gedaan." — In waarheid? Dan zoude dus de kamer van koophandel en fabrijken alhier vergeefsche moeite doen, die, naar wij in het zekere zijn onderrigt, een adres aan den minister van binnenl. zaken heeft opgezonden of binnen kort zal opzenden, waarbij eene gewijzigde rigting van den noordelijken spoorweg aan de overweging des ministers wordt aanbevolen; eene rigting, waardoor aller belang het best zou worden bevorderd. Neen, aan de Regering zal nog altijd, ook na de verleende concessie, de bepaling overblijven van de rigting *tusschen* de hoofdpunten der lijnen, en zij heeft nog niet zulke toezeggingen aan de concessionarissen gedaan, dat daardoor hare handen voor het vervolg geheel zouden zijn gebonden.

Wij hopen in staat gesteld te worden, het, naar wij vernemen, hoogst gewigtig adres van de kamer van koophandel, aan onze lezers te kunnen mededeelen.

— Heden voormiddag had hier een droevig ongeluk plaats. MARIA POELMAN, oud 23 jaren, dienstmeid bij den bleeker M. SIKKENS, buiten de Oosterpoort, bezig zijnde met het besproeijen van het linnen, hetwelk daar lag te bleeken, had daarbij het ongeluk voorover in eene sloot te storten, waaruit zij niet dan levenloos werd opgenomen. Alle aangewende pogingen door geneeskundige hulp om haar in het leven te behouden waren vruchteloos.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 22sten Mei, is tot lid van het collegie van agenten over het huis van arrest te Winschoten, in plaats van wijlen den heer E. POST, benoemd de heer F. R. FOLKERS, lid van den gemeenteraad aldaar.

Bij kon. besluit van den 24sten zijn benoemd tot dijkregter van het karspel Beerta de heer F. P. DE HAAN; van Nieuw-Beerta de heer J. M. BUREMA; van Kroonpolder de heer S. A. TEN HAVE, en tot lid of volmagt van den Finsterwolderpolder de heer E. H. ELLENS.

Bij besluit van denzelfden datum is o. a. pensioen verleend van *f* 86 aan R. LEOPOLT of LEOPOLD, brievenbesteller te Winschoten, en van *f* 193 aan A. P. VORENTHOLT, wed. van M. LINGBEEK, in leven commies der 1ste kl. bij 's rijks belastingen te Sappemeer.

— Gisteren en heden had te *Leens* de tentoonstelling plaats van landbouwwerktuigen en gereedschappen, welke van wege de afdeeling Leens van het genootschap ter bevordering van nijverheid, gevestigd te Onderdendam, werd gehouden. Groot was het aantal werktuigen, welke waren ingekomen, en algemeen werd de keurige en doelmatige bewerking bewonderd. Wij laten hier eene opgaaf volgen van de voorwerpen, die ter bekroning waren ingezonden. Van de tweepaardsploegen (waarbij de soort onverschillig was) waren 9 ingezonden. De uitgeloofde prijs van *f* 25 werd toegewezen aan een' arendsploeg, ingezonden door LOFVERS, smid te Pieterburen, terwijl een arendsploeg ingezonden door J. W. KOOLMAN, smid te Feerwerd, eervol werd vermeld. — Van de vijf tweevoorploegen werd die van K. FABER, smid te Wehe, de beste geacht en met *f* 25 bekroond; eervolle vermelding viel ten deel aan dien van EIGENBERG, smid te Warffum. — Vijf rijgploegen dongen naar den uitgeloofden prijs van *f* 15, welke gegeven werd aan een verzetbaar arends-rijgploegje van A. LUINGE, smid te Warffum. Eervolle vermelding werd gemaakt van een verzetbaar rijgploegje met dubbelhuis en ingerigt om, nadat de kroppen en ijzer zijn afgenomen, er eene rijgegge aan te bevestigen, ingezonden door ROZEBOOM, smid te Eppenhuizen, en van een verzetbaar rijgploegje met dubbelhuis, ingezonden door LOFVERS van Pieterburen. — Een paardenbak van BUSBIJ, ingezonden door LUINGE van Warffum, werd bekroond met *f* 7; een schoffelploeg, ingezonden door D. RITZEMA, smid te Ulrum, met *f* 5. — Van de vier eggen, die ter bekroning werden aangeboden, werd voor eene driehoekige scharnieregge, ingezonden door J. RUS, smid te Molenrijge, de prijs van *f* 7 uitgereikt.

Verder werden bekroond eene verbeterde aardkar, ingezonden door LUINGE van Warffum, met *f* 10; — een gierbak, ingezonden door H. VALKEMA, kuiper te Houwerzijl, met *f* 10; — een verzetbare mangelwortel- en knolsnijder, ingezonden door LUINGE van Warffum, met *f* 5; — twee hooivorken en een mestgreep, vervaardigd van dusgenoemd gegoten staal, ingezonden door RUS van Molenrijge, met *f* 5; — een gesmeed ijzeren hek, ingezonden door LUINGE van Warffum, met *f* 3; — een verbeterd stel kooltrommen, ingezonden door POST, koperslager te Warffum, met *f* 7; — eervolle vermelding viel nog ten deel aan een verbeterd stel kooltrommen, ingezonden door G. KUIPER, kuiper te Warffum.

De beproeving der ploegen en eggen had plaats op kleiachtigen zavelgrond; de gewone ploegen werden door een' krachtmeter beproefd, bij eenen diepgang van 22 Ned. duim en eene breedte der voor van 26 Ned. duim, en werd daarbij een verschil in de benoodigde trekkracht bij de onderscheidene ploegen waargenomen van 247 tot 360 Ned. ponden.

Bij de tweevoorploegen, die beproefd werden bij een' diepgang van 17 en eene breedte van 26 Ned. duim, was het verschil in de vereischte trekkracht van 173 tot 280 Nederl. ponden.

Ook de voorwerpen, welke ingezonden waren, maar niet naar de bekrooning konden mededingen, waren de bezigtiging overwaardig. Vermelding vooral verdienen de onderscheidene soorten van Noord-Amerikaansche ploegen, door C. BORGMAN te Kloosterburen ingezonden, een Noord-Amerikaansche wanmolen, door C. DE COCK te Hornhuizen ingezonden, eene vierpaards dorschmachine, de eerste en eenigste uit Noord-Amerika in Nederland ingevoerd, van W. DIJKHUIS te Vierhuizen; enz.

— Eergisteren werd van de werf van den scheepsbouwmeester H. O. VAN DER WERF, te *Hoogezand*, met goed gevolg te water gelaten het schoonerschip *August en Maria*, groot p. m. 110 roggelasten, gebouwd voor rekening van en zullende gevoerd worden door K. DE KOK, van Delfshaven.

— Uit *Gieten* wordt van den 1sten het volgende gemeld: „Gisteren morgen werd hier door twee geregtsdienaars van Assen aangebragt de persoon van J. L. KRAM, van Nieuwe Pekela, die, na door de regtbank te Assen wegens diefstal te zijn veroordeeld, naar Winschoten moest worden getransporteerd, om ook daar wegens diefstal teregt te staan. De rijksveldwachters alhier namen den gevangene over, en sloten hem geboeid in den toren op, in afwachting dat zij gereed zouden zijn om met hem de reis aan te nemen. Toen zij echter terug kwamen, om KRAM af te halen, bleek het, dat deze gevlugt was. Hij heeft met geweld en met behulp van eene in het gevangenhok aanwezige plank eene binnendeur en eene buitendeur opengebroken, en had zich reeds op een kwartier-uur afstand van Gieten van de boeijen ontdaan. Hij moet daarna te Gasselterboerveen bij zijne zuster gegeten hebben, waar hij de boeijen heeft achtergelaten, met verzoek, om deze weder aan de politie te behandigen, wanneer deze kwam. Naar men zegt, moet de schoolonderwijzer hier den gevangene hebben zien uitbreken, doch heeft de politie niet gewaarschuwd.

Lager onderwijs in Groot-Brittanje.

Waar zich Engeland op beroemen mag, geenszins op zijn lager onderwijs. De lagere scholen zijn over het algemeen in eenen verwaarloosden staat, en de mindere standen blijven meerendeels in de grootste onwetendheid. De minsten kunnen lezen, schrijven en rekenen, en velen hebben geen het minste begrip van zedelijke beginselen. Sir J. PAKINGTON heeft dit openlijk te kennen gegeven, en er zijne verbazing over betuigd. En hij heeft niet geschroomd te verklaren, dat zulks aan de menigvuldige godsdienstige secten te wijten is, die elk een bijzonderen catechismus hebben, en zich van het godsdienstig en schoolonderwijs meester maken. Ieder wil zijne eigene school hebben, om de kinderen bekend te maken met de theologische begrippen, waardoor zij zich van anderen onderscheiden moeten. En men gaat in dezen secten-ijver zoo ver, dat de enkele vrees, dat de kinderen den catechismus eener andere secte zouden kunnen lezen, voldoende was om aan het leeren lezen zelf de grootste hindernissen in den weg te leggen.

Wel is van onderscheidene kanten de vraag opgeworpen, of het niet beter ware het godsdienstig onderwijs van het wereldlijke te scheiden. „Wat heeft," zeide men, „de spelling met de regtzinnigheid, wat het rekenen met het geloof, en het geloof met het rekenen te doen? Men leere den kinderen allereerst rekenen en schrijven, en late het aan de voorstanders van iedere secte over, zich van de kinderen, die hun door geboorte en overtuiging te beurt vallen, meester te maken, om hen in andere dan de schooluren, het godsdienstig onderwijs mede te deelen." Dit stelsel is inzonderheid door *Cobden* en *Bright* reeds vroeger voorgedragen en in verscheidene meetings wijdloopig ontwikkeld. Het stelsel der „utilitarians" liep daarop uit, om het godsdienstig onderwijs tot die grondwaarheden van het Christendom te bepalen, waarmede alle secten zich vereenigen kunnen. Doch het vond geen bijval genoeg, en men verkoos, volk en scholen aan zich zelven over te laten.

In den jare 1851 bedroeg de bevolking van Engeland 18 millioen. Het getal kinderen van 3 tot 15 jaren oud bedroeg ongeveer 5 millioen, van welken slechts 2 millioen de scholen bezochten. Nogtans is hierbij op te merken, dat vele familiën van den middelstand hare kinderen niet naar school zenden, maar wederkeerig onderwijzen; de ouders leeren de oudste kinderen, dezen weder de jongere. In Engeland en Wales telt men 44 960 scholen, waarvan ongeveer 30,000 bijzondere scholen zijn. De overige, kerk-, pastorij- of nationale scholen, zijn verre van een vast, door de regering of het gemeentebestuur verzekerd bestaan te hebben. De helft daarvan heeft tot schoollokaal ergens eenen hoek in het pastorijhuis, en het onderwijs wordt in de keuken of in den stal gegeven.

Om zich een begrip van de lagere bijzondere scholen te maken, is het voldoende te weten, dat van 13,879 onderwijzers of onderwijzeressen, die ze in 1851 hielden, 708 zich genoodzaakt zagen hunnen naam met een kruis te onderteekenen, om zoodoende duidelijk te kennen te geven dat zij niet schrijven konden. PAKINGTON tracht in zijn berigt inzonderheid te doen uitkomen het naauw verband tusschen onwetendheid en misdrijf, en de cijfers, die hij in dat opzigt levert, schijnen dit maar al te zeer te bewijzen. In een jaar vond men in eene enkele gevangenis 1300 personen die niet alleen niet konden lezen en schrijven, maar zelfs geen de minste kennis van de maanden in het jaar hadden, en wien, om zoo te spreken, alle tijdindeeling vreemd was.

Papierfabrijken in Noord-Amerika.

Volgens de *New-York Tribune*, heeft men onlangs in Amerika een' papiermolen gebouwd, de *Pacific* genaamd, welke eene buitengewone grootte heeft. Bij eene lengte van 300 voet is hij 43 voet breed en heeft de hoogte van een gewoon huis van twee verdiepingen; een tijdsverloop van achttien maanden en de som van 200,000 dollars zijn voor den aanbouw daarvan noodig geweest. In dezen molen en in den *Anchor*, welken dezelfde eigenaars reeds vroeger in werking hadden, arbeiden 130 personen (mannen en kinderen), die maandelijks met 2500 dollars betaald worden, en die per dag voor 1800 dollars, of per jaar voor 500,000 dollars waarde aan papier vervaardigen. Deze is de grootste papierfabrijk, welke in Amerika en welligt in de wereld bestaat; zij levert echter bijna uitsluitend drukpapier. Alleen in de stad Lee, waar de fabrijken in de laatste jaren aanmerkelijk in getal zijn toegenomen, wordt elke soort van papier vervaardigd, zoowel het atlasformaat voor de dag- en weekbladen, als de gesatineerde velletjes, voor de bankbriefjes bestemd.

In het geheel berekent men de in werking zijnde papierfabrijken in de Vereenigde Staten op 750, welke, met 3000 machines, 270 millioen pond papier per jaar opleveren, dat, tegen 10 Amerikaansche centen per pond gerekend, eene waarde vertegenwoordigt van 27,000,000 dollars. Als grondstof voor deze hoeveelheid papier behoeft men 405 millioen pond lompen, daar anderhalf pond lompen noodig is voor de vervaardiging van een pond papier. De waarde van deze lompen, à 4 centen per pond, is 16,200,000 dollars. Het werkloon bedraagt 1¼ c. per pond papier en dus 3,375,000 dollars. Werkloon en lompen kosten dus te zamen 19,575,000 dollars per jaar; de overige kosten, buiten de beide opgesomde, zijn 4,050,000 dollars, zoodat om eene hoeveelheid papier ter waarde van 27,000,000 dollars te vervaardigen, 23,625,000 dollars aan uitgaven noodig zijn. Uit zesentwintig verschillende landen worden de lompen voor deze papierfabrijken aangevoerd. Italië levert de grootste hoeveelheid op; in 1853 werden van daar ongeveer 5,000,000 ponden ingevoerd en uit Engeland 2 666,000 ponden.

Harddraverijen.

Den 7den Junij: te *Makkum* (Friesland). Prijs: eene extra fraaije pendule.

——— te *Oldeboorn* (Friesland). Prijs: een extra fraaije zilveren tabakspot en dito komfoor.

——— te *Uithuizen*.

Den 16den Junij te *Winsum* en *Obergum*.

Den 23sten Junij te *Onderdendam*.

Kerknieuws.

MEPPEL, 31 Mei. Uit het vroeger gemaakte drietal van predikanten is heden middag door den kerkeraad tot predikant der Herv. gemeente alhier, in plaats van onzen vertrokken leeraar, ds. *H. Uden Masman*, beroepen de weleerw. heer ds. *A. Moens*, predikant te Edam.

ALKMAAR, 31 Mei. Heden werd door de kerkeraad der Herv. gem. alhier het volgende 12tal opgemaakt, om daaruit te voorzien in de vacature veroorzaakt door het vertrek van ds. *Abresch*: Ds. *van Anrooy*, te Briels-Nieuwland; *Riehm*, te Vlaardingen; *Laurillard*, te Zandpoort; *van Ameron*, te Bolsward; *van der Lee*, te Sliedrecht; *Rauwenhof*, te Mijdrecht; *van Limmik*, te Eemnesbinnen; *Jans*, te Westzaan; *Muntendam*, te Koog aan de Zaan; *van IJsendijk*, te Deinum; *van der Leeuw*, te Eemnes buiten, en *Ketwich*, te Schoonhoven.

Tot predikant der Herv. gemeente te Hindelopen is beroepen de proponent *B. J. Oving*.

— Te Niewerkerk beroepen de kandidaat *C. van Rogge*.

— Ds. *L. Bouman*, te Nieuwenhoorn, heeft het beroep naar de Herv. gemeente te Schiedam aangenomen.

— Te Nieuwe Tonge is tot predikant beroepen, ds. *C. J. Kraft*, thans te Veenendaal.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

WEENEN, 2 Junij.

Donderdag avond is eindelijk het antwoord van de Westersche mogendheden op de laatste voorslagen van Oostenrijk albier aangekomen; het is *afwijzend*. Heden zullen waarschijnlijk de vredesonderhandelingen finaal worden gesloten.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, heden, 2 Junij.

					Slotkoers.
NEDERLAND	Werk. Schuld	à	2½	pCt.	63¼.
Dito	Dito	„	3	„	75⅛.
Dito	Dito	„	4	„	92⅜.
OOSTENRIJK	Metalliek	„	5	„	61½.
Dito	Nieuwe Litt. B	„	5	„	74¼.
Dito	Dito 1854	„	5	„	74½.
Dito	1851 en 1852	„	2½	„	31⅝.
Dito	Nation. Metall	„	5	„	65⅞.
SPANJE	Onbep. St.	„	1	„	18¼.
Dito	Binnenl	„	3	„	31.
PORTUGAL		„	3	„	39⅛.
RUSLAND	Obl. *Hope* 1798 en 1816	„	5	„	102⅜.
Dito	Dito 1828 en 1829	„	5	„	101½.
Dito	bij *Hope*	„	4	„	77⅛.

LONDEN, heden, 2 Junij. Consols 93.

GRAANMARKTEN.

AMSTERDAM, 2 Junij. Rogge werd heden bij partij wederom *f* 4 hooger verkocht.

(*Ingezonden.*)

Oude palen.

Ontzien we steeds, pligtmatig, elk gevestigd gezag, we wagen het thans echter tegen dat van het spreekwoord: „*Men moet geene oude palen verzetten*," letterlijk genomen, een enkel woord neêr te schrijven, daartoe aanleiding vindende in 't geen ons Donderdag-avond wedervoer.

Onder het hevig onweder, dat toen eene ongewone duisternis veroorzaakte en terwijl maan- noch gaslicht ons hulp boden, gingen we *langs het singelpad tusschen de Heere- en Oosterpoorten*, stadwaarts. De vrees, dat we met de daar midden in het pad staande palen op eene gevoelige wijs in aanraking zouden komen, scherpte ons gezigt en deed ons schoorvoetende voortgaan. In weerwil dier voorzorgen, gelukte het ons echter niet de Oosterpoortenbrug te bereiken, *zonder van een der palen eene pijnlijke kneuzing te ontvangen*.

Er behoort waarlijk ook de ingespannenste voorzigtigheid toe om op avonden als de evengenoemde, wil men niet den keiweg houden, de bedoelde palen te ontwijken.

Allen, die het pad, waar ze staan, 's avonds gebruiken, zullen dit met ons getuigen — ook die beide heeren, welke ons eenige minuten vorafgingen, en die gestadig met hunne rottingen voor zich uit een' halven cirkel maakten, om zich van het nakend gevaar te onderrigten.

De vraag is nu, — en wij doen ze met alle bescheidenheid — zijn die palen daar noodzakelijk?

Als we ons terugplaatsen in den tijd, toen men, om den slechten weg te mijden, het voetpad met rijtuigen trachtte op te gaan, dan zijn we gereed, die vraag toestemmend te beantwoorden.

Sedert echter de weg met keijen is belegd, bestaat, dunkt ons, geene reden van vrees voor zoodanig misbruik.

Het bestaande dat blijkbaar nut doet, zien we gaarne behouden — het nuttelooze, vooral het stellig schadelijke, zouden we, stond het aan ons, zonder bedenking wegruimen.

Gewis zijn er velen, die met ons wenschen, dat, als 't kan, de hier bedoelde palen, nevens andere, in dezelfde rigting met de tusschen den weg en het wandelpad staande boomenrij geplaatst wierden en voor dit bijzonder geval zouden willen laten gelden: „*Men moet oude palen verzetten.*"

2 Junij -55.

J. H. L.

ERRATUM.

In de advertentie in ons vorig nommer omtrent de handligting van ROELOF KRANENBURG was deze naam verkeerd opgegeven te zijn KRANENBORG.

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 2 Junij. Vertrokken de nieuwgebouwde schooner Orion, kapit. *D. J. Huges*, van Sappemeer, met Haver n. Londen.

Binnengekomen te Amsterdam den 30 Mei, kapit. *Bakker* Johanna Elisabeth, van Hamburg; *Kieft* Jantina Jikkina, van Cardiff; *Remmersen* Vrouw Martha, van Hamburg; den 31sten *de Jong* Mina, van Newcastle; *Doornbosch* Jetskalina Wija, van Koningsbergen. — Te Hollesloot den 30 Mei, *Vos* Jantina, van Dantzig. — Te Texel den 30 Mei, *Jaski* Anna en Elize, van Banjoewangie; den 31sten *Upmeijer* Alberdina, v. Dantzig. — In het Vlie den 28 Mei, *Koetse* Onderneming, van Oudsoen; *Kremer* Goede Verwachting; *Petersen* Anna Margrietha, van Dantzig; den 29sten *Fenenga* Agatha, van Memel; *Roosjes* Maria Beerta en *Fijn* Diana, beide van Koningsb.; *Glim* Hendrika Margaretha en *Drewes* Hendrika, beide v. Dantzig; *Oldenburger* Gustaaf, van Oudsoen. — Te Helvoet den 30 Mei, *Vos* Cornelia, van Memel; *de Jonge* Ettina, van IJstad; *Ruhaak* Cornelis Smit, van North Shields. — Te Vlissingen den 29 Mei, *Dijk* Barend, van Memel. — Te Batavia den 13 Maart, *de Wilde* Generaal Michiels, uit de Golf van Perzie; den 22sten kapit. luit. *Hansen* Rembang, van Texel; den 3den *Tromp* Neerl. Koning, van Passaroeang; den 8sten *van Wijngaarden* Rembrandt van Rhijn, van Samarang. — In Straat Sunda den 9 Maart, *van der Tak* Sara Lydia, van Batavia n. Rott. — Te Samarang den 4 Maart, *Viersma* Duiveland en den 15den *Donema* Laura et Adèle, beide v. Batavia. — Te Soerabaya den 5 Maart, *Mooi* Nijverheid, den 30sten *van der Zweep* Wilhelmina en den 31sten *Hoekstra* Palembang, alle 3 van Batavia. — Te Banjoewangie den 3 Maart, *Ouwehand* Susanna Elisabeth, van Hartlepool naar Hong Kong, is den 6den weder vertrokken. — Te Passaroeang den 19 Maart, *Eeltjes* Edouard Marie en den 21sten *Witsen Elias* Zeenimph, beide van Soerabaya. — Te Gibraltar den 18 Mei, *van Dalen* Johanna Margaretha, van Konstantinopel. — Te Londen den 28 Mei, *Swart* Fop Smit, van Adelaide; *Smit* Engelina, van Dantzig; *Blouw* Gezina, den 23sten *Kranenborg* Juffer Grietje en *Smit* Albert Schuringa, alle 3 van Groningen. — Bij Deal den 26 Mei, *van Wijk* Vrouw Johanna, van Rotterdam n. Cardiff; *Bossinga* Ceres, v. Dantzig n. Dublin. — Bij Falmouth den 28 Mei, *Marmelstein* Schoonderloo, v. Banjoewangie n. Rotterdam. — Bij Torbay den 28 Mei, *Rotgans* Graaf Dirk III, v. Batavia n. Schiedam. — Te North Shields 28 Mei, *Doekes* Alida Giezen, van Amsterdam; *Hansen* Hillechiena, van Rotterdam; *Scherpbier* Remke en *Wunderlich* Henriette Jeltina, beide van Schiedam; *Hilbrands* Wendelina, van Antwerpen. — Te Hartlepool den 27 Mei, *Kuiper* Petronella en den 28sten *de Haan* Jantina Gesina, beide van Schiedam; *Hansen* Jacob, v. Amst. — Te Hull den 27 Mei, *Duit* Maria Anna, van Pillau. — Te Hamburg den 28 Mei, *Schaap* Pieter Bentum en den 29sten *Bonder* Cornelia Gesina, beide van Livorno; *Brouwer* 5 Gebroeders, van Emden; *Smit* Arendina, van Liverpool. — Te Bremerhaven den 26 Mei, *Top* Onderneming, van Dantzig. — Te Rugenwalde den 24 Mei, *Folders* Weldaad, v. Amsterdam. — Te Koppenhage den 26 Mei, *Wever* Henriette, van Porto. — Te Gothenburg den 23 Mei, *Drok* Catharina, van Warberg. — Te Dantsig den 25 Mei, *Heddes* de Vlijt, van Amsterdam; den 26sten *Fenenga* Vertrouwen, van Newcastle. — Te Pillau den 28 Mei, *Scholtens* Catharina, van Hamburg. — Te Memel den 25 Mei, *Nieboer* Vr. Margaretha, van Amst.; den 26sten *Smit* Freerk Jan, van Cette; *Scherpbier* Eltje, van Sevilla; *Karst* Elisabeth Lollina en *Teensma* Auktje, beide v. Amsterdam.

Binnengekomen te Rendsburg den 24 Mei, kapit. *Ploeg* Vertrouwen, v. Rugenwalde n. Rotterdam; *Feddes* Maria, v. Harlingen n. Rostock; den 25sten *Bieze* Vriendschap, v. Lubeck n. Wormerveer; *Feiken* Alida Adriana, v. Ystad n. Harburg; *Loets* Sara, v. Stettin n. Amsterdam; *Botje* Jonge Bauke, v. Rostock n. Perth; den 26sten *Joosten* Henderika Bouwina, v. Stralsund n. Schiedam; *Kramer* Agatha Jacobina, n. Assens, en *Kramer* Annette Cathalina, n. Colding, beide v. Schiedam; *Alberts* Ida en *Egberts* Sjamke, beide v. Stolpemunde n. Rotterdam: den 27sten *Rosema* Engelina Jantina, v. Stolpemunde n. Rotterdam; den 28sten *Rozenbeek* Roelina, v. Korsoer n. Holland; *Reents* Alida, v. Schiedam n. Aalborg.

Binnengekomen te Texel den 31 Mei, kapit. *de Boer* Zwaantina Hendrika en *Fijn* Hillechiena, beide van Koningsbergen. — Te Helvoet den 31 Mei, *Blouw* Annechiena, van de Belt; *Buiten* Arend, van Bergen. — Te Brielle den 31 Mei, *van der Meulen* Drie Gezusters, van Hobroe. — Te Londen den 30 Mei, *Pronk* Gesina Jantina, van Dantzig. — Bij Folkestone den 26 Mei, *de Jonge* Anna Elisabeth, van Cette naar Elseneur. — Te Cardiff den 29 Mei, *de Jonge* Petrus Jacobus, van Rotterdam. — Te Sunderland den 28 Mei, *Boiten* Catharina Elizabeth, van Delfzijl. — Te Swansea den 28 Mei, *de Jonge* Malvina, van Rott. — Te Messina den 16 Mei, *Bos* Eendragt, v. Amst. — Te Pillau den 29 Mei, *Pot* Broedertrouw, van Benicarlo.

Vertrokken van Amsterdam den 30 Mei, kapit. *Beerthuis* Thedina, naar Lubeck; *Blaauw* Wilhelmina, n. Bergen; *Steffens* Johannes, op avontuur. — Van Texel den 30 Mei, *van Beest Holle* J. C. Schotel, naar Batavia; *Ouwehand* Westphalia, n. Lissabon; *Visser* de Hoop, naar Londen. — Van Batavia den 14 Mei, *van Rijn van Alkemade* Cornelis Gips, n. Akyab: den 17den *Muller* Albrecht Beyling, naar Rotterdam; den 26sten *Huidekoper* Nederland, naar Onrust; den 27sten *Lourens* Geertruida, n. Rotterdam: den 2 April *Jansen* Amicitia, n. Amsterdam; den 7den *Schaap* Bezoekie, naar Rotterdam. — Van Soerabaya den 12 Maart, *Bruin Seels* Marie Julie, naar Nederland; den 17den *Petersen* Claudius Civilis en den 18den *Schuurman* Nepthunus, beide naar Amst.; *Kerkhoven* Doggersbank, n. Akyab; den 27sten *Maas* Bulgerstein, den 28sten *Gersen* Lammina Elisabeth en den 30sten *Crap Hellingman* Gelderland, alle 3 n. Nederland. — Van Banjoewangie den 26 Febr., *Keus* Bengalen en den 28sten *Wassenaar* Sara Johanna, beide n. Amst.; den 2 Maart *Nap* Admiraal Zoutman en den 5den *Harms* Prinses Charlotte, beide n. Rotterd.; den 7den *ter Bruggen* Vrede, n. Schiedam; den 8sten *de Haan* Dina, n. Nederland; *van der Burg* Willem III en *van Wijk* Maria, beide n. Amst.; den 10den *de Vries* Amboina, n. Rotterdam; den 11den *de Jong* Johanna Maria, n. Nederland; den 17den *Ouwehand* Walcheren, n. Middelburg; den 21sten *Gollards* Cornelia Henriëtte, n. Amst. — Van Passaroeang den 15 Maart, *Post* Ardjoeno, n. Amsterdam. — Van Tjilatjap den 9 Maart, *Rietveld* Estafette, n. Rotterdam. — Van Falmouth den 27 Mei, *de Boer* Aurora, van Livorno n. Londen. — Van Hamburg den 28 Mei, *de Groot* Onderneming, n. Amst. — Van Cuxhaven den 28 Mei, *de Groot* Concordia, n. zee. — Van Rugenwalde den 26 Mei, *de Jonge* Gesina Jantina, n. Rott. — Van Odensee den 25 Mei, *Dood* Christina Jantina, n. Holland. — Van Memel den 24 Mei, *de Jonge* Arnoldina Catharina, naar de Maas; den 27sten *Smit* Margina, n. Leith.

Vertrokken uit het Vlie den 30 Mei, kapit. *van Driesten* Bellamy, n. Stockholm; *Kiewit* Maria Catharina, n. Memel; *Bossinga* Amicitia, n. Dantzig; *Brugts* Broederschap, n. Stettin; *Winther* Alpha, n. Drammen. — Van Helvoet den 31 Mei, *Smit* Morgenster, n. St. Ubes. — Van Antwerpen den 31 Mei, *Hangelbroek* Margaretha, op avontuur. — Van St. Nazaire den 26 Mei, *Klein* Concordia, n. Rott.; *Speelman* Geertruida Speelman, n. Roquejada.

Zeilklaar te Galatz den 20 Mei, kapit. *Faber* Johanna Wilhelm., n. Vlissingen. — Te Newcastle den 25 Mei, *Keun Rz.* Johanna Catharina, naar Gothenburg.

In lading te Sockholm den 22 Mei, kapit. *Buising* Magdalena, naar Holland; *Dik* Alida Sinnige, naar de Noordzee.

ZOUTKAMP, 1 Junij. Binnengekomen den 1 Junij, kapit. *Jonkhoff* Eendragt, v. Noorwegen.

Vertrokken den 30 Mei, kapit. *Boekhout* Johannes Harmannus, n. Londen; *Dijkstra* Geertina Harmina, n. Elder.

AMSTERDAM, 30 Mei. Het Amerikaansche Clipperschip Geo L. Sampson, kapit. *J. A. Cobb*, van New-York naar San Francisco, is den 3den Mei op 14° 33′ Breedte en 35° 02′ Lengte, tot op het water afgebrand; de equipage, bestaande uit 28 man, heeft zich gered, 18 man zijn overgenomen door kapit. *C. F. Hazelhoff*, voerende het schip Oostergoo, van Banjoewangie in Texel binnen, en de overige 10 man door het Amerikaansche schip Northern Eagle of Boston.

Gepraaid den 30 April, op 16° 50′ N.Br., 31° 50′ W.L., kapit. *de Wijn* Julie Claire, van Banjoewangie naar Amsterdam.

Den 6 Mei, op 17° 26′ N.Br., 34° 26′ W.L., kapit. *Schuchardt* Vriendschap, van Batavia naar Rotterdam.

Den ...., op 49° 4' N.Br., 6° 42' W.L., kapit. *Molenaar* Pollux, van Amst. naar Palermo.

Den 26 Mei, kapit. *Vos* Hellevoetsluis, v. Amst. n. Batavia.

Den 17 Mei bij Bevesier, kapit. *van der Kolk* Dorothea, van Amsterdam naar Napels, zeilende in goeden staat met W. wind.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

27 Mei. Metz, jun., Harmonie, v. Malmo n. Londen, m. haver.
Hazewinkel, Juff. Grietje, v. Stolpem. n. Lond., m. tarwe.
Jongebloed, Pandora, v. Koningsb. n. Limerick, m. tarwe.

De Wind den 27 Mei, Z.W., N., Z.Z.O.; den 28sten Z.W.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 1 Junij. Naar Antwerpen ƒ 5,25 pr. last haver.

KONINGSBERGEN, 27 Mei. In deze week bevracht naar Amst. en de Zaan ƒ 27 à ƒ 28, de Maas ƒ 28 à ƒ 29, Antwerpen ƒ 30 à ƒ 31, Brussel ƒ 31 à ƒ 32, alles met ƒ 1 kaplaken per last rogge en zaad, naar Antwerpen ƒ 24 per last vierk. deelen.

MEMEL, 26 Mei. Toegestaan naar de Oostkust van Engeland 20 sh. per ton raapkoeken, Hull 16 sh. 3 d., Pembroke 21 sh. p. load balken, Harlingen ƒ 18 per last hout. Hier liggen nog 25 schepen onbevracht.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 1 *Junij*.

TARWE.	Veen 66 ℔ ƒ 3,20	Zw. Voer 36 ℔ ƒ 3,85
Oude 70 ℔ ƒ	GERST.	» 38 » » 4,05
N. Oml. 68 » » 12,50	Winter 54 ℔ ƒ 5,70	» 40 » » 4,25
» 70 » » 13,25	» 56 » » 6,00	» 42 » » 4,45
» 72 » » 14,00	» 58 » » 6,40	» 44 » » 4,65
» Old. 70 » » 13,00	Zomer 54 » »	BOONEN
» » 72 » » 13,75	» 56 » »	Paardeb. ƒ 7,75 a ƒ 8,25.
» » 74 » » 14,60	Knobbe 60 » » 6,30	Gr.Erwt. ƒ a ƒ (40
» » » »	» 62 » » 6,60	Graauwe ƒ a ƒ
ROGGE.	HAVER.	ZADEN, ENZ.
Inl. [illegible]	Dikke [illegible]	Oml. Koolz. ƒ
» 66 » » 9,65	» 38 » » 4,10	Oml. ƒ
» 68 » » 10,05	» 40 » » 4,30	Oostv.dito ƒ
» 70 » » 10,45	» 42 » » 4,50	Zomerzaad ƒ
BOEKWEIT.	» 44 » » 4,70	G. Mosterdz. ƒ
Gr. Zd. 64 ℔ ƒ 8,10	» 46 » » 4,90	Lijnzaad
» » 66 » » 8,50	» 48 » » 5,10	Dedersaad ƒ
» » 68 » » 8,90	» 50 » » 5,30	Gr.Gort ƒ 10, a ƒ 10,25.50
Zw. Zand 64 » » 7,90	Witte Voer 36 » » 4,05	Par.100N. ℔ ƒ 13, ƒ 13,50.
» » 66 » » 8,30	» 38 » » 4,25	ƒ 14,50,75 a ƒ 15
Veen 64 » » 7,80	» 40 » » 4,45	Raapolie p.v. ƒ 49,50

Bij geringen aanvoer, was de handel weder in eene willige stemming. Tarwe 50 en Rogge 30 cents hooger verkocht. — Boekweit mede iets hooger afgaande. — Gerst aan pelderijen 20 cents hooger te plaatsen. — Haver mede tot iets hooger prijzen verkocht. — Boonen in een doen. — Gort wel zoo aangenaam.

AMSTERDAM, 1 *Junij*. Roode Tarwe bij partijen ter verzending en aan cons. merkelijk hooger. Poolsche hooger gehouden doch niets in omgegaan; 128 pd. Koersche ƒ 445; 128 pd. Rijn ƒ 442; 125 pd. Elve ƒ 420; 129 pd. Geldersche ƒ 445; 127 pd. Norder ƒ 445; 122, 123, 124, 126, 127 Groninger ƒ 405, ƒ 410, ƒ 415, ƒ 425, ƒ 430; 125, 128 pd. Gron. ƒ 420, ƒ 435. — Rogge prijshoudend met redelijken handel; 123 pd. Pommer ƒ 322; 121 pd. dito ƒ 312 van boord te ontvangen; 120 pd. Norder ƒ 312; 122 pd. Pommer ƒ 318; 118 pd. Deens. ƒ 300; 120 pd. Deensche ƒ 305; 124 pd. Pommer ƒ 326; 117 pd. Munst. ƒ 300. — Gerst iets hooger verkocht; 112, 113 pd. Deens. ƒ 212, ƒ 215; 100, 101 pd. Oldamm. ƒ 186, ƒ 187, ƒ 188, ƒ 190; 112 pd. Deens. ƒ 216 aan den molen te leveren. — Haver; 82 pd. fijne Vries. ƒ 160 bij partij. — Boekweit prijsh.; 120, 121 ℔ Holst. ƒ 270, ƒ 273. — Erwten: In graauwe is niets omgegaan; witte onder ƒ 10 niet te bekomen.

Koolzaad op het najaar onveranderd; op 9 vat in Sept., Oct. en Nov. 84 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk prijsh., op levering, vooral in den beginne, lager; op 6 w. ƒ 54; vlieg. ƒ 52,50; Sept. ƒ 49,50 a 75 a 50; Oct. en Nov. ƒ 49,25 a 50 a 25; Dec. ƒ 49 a ƒ 49,25. — Lijnolie flaauwer; op 6/w. ƒ 41,25; vlieg. ƒ 40; Sept. ƒ 40,25 a ƒ 40 a 25. — Hennepolie op 6/w. ƒ 45,75; vlieg. ƒ 44,50. — Raapkoeken ƒ 88 a ƒ 92. — Lijnkoeken ƒ 13,50 a ƒ 14,50. — Van Tarwe nog bij partij tot verhoogden koers gedaan 127 pd. b. Pools. ƒ 485, ƒ 468.

ROTTERDAM, 31 *Mei*. Tarwe, 161 pd. Hoogl. Kleefs. ƒ 470; 160 pd. dito dito ƒ 460, ƒ 465; 156 pd. Kleefs. ƒ 438. — Boekweit op 140 pd. Oostfr. Veen ƒ 258.

LEEUWARDEN, 1 *Junij*. De aanvoer van alle graansoorten was heden zeer gering en de stemming vooral voor Tarwe zeer geanimeerd, zoodat men veelal hoogere prijzen besteedde. Tarwe ongeveer 40 cents hooger, zeer gezocht, puike ƒ 13,90, ƒ 14,50; knappe ƒ 10,90,60, ligtere soorten naar rata; Roode ongeveer 30 cents hooger, p. ƒ 14, ƒ 14,45; knappe ƒ 13,25,50. — Rogge met goeden handel, alleen ter consumtie en tegen ruim vorige prijzen, Inl. ƒ 9,85, ƒ 10,35. In Buitenl. is bijna niets omgegaan. — Boekweit tot eene kleine verhooging alleen aan benoodigden te plaatsen, Vries. Zand ƒ 9,20,30; Veen ƒ 8,30,35. — Winter-Gerst 10 à 15 cents hooger verkocht, puike ƒ 5,90, ƒ 6,35; ligtere soorten voor voeragie ƒ 5,50,75 naar kwaliteit. — Haver met goede vraag tot ruim vorige prijzen verkocht, fijne ƒ 4,80 tot ƒ 5,40, ordinaire voer ƒ 4,10,45.

LONDEN, 30 *Junij*. Van vreemd graan is eene overvloedige hoeveelheid, doch van inl. weinig aangevoerd. Er waren heden niet vele koopers; inl. Tarwe bedong de volle prijzen van l.l. Maandag en de waarde van vreemde is onveranderd. Andere granen zonder variatie.

De aanvoeren van den 28sten tot den 30sten dezer bestonden uit 1150 qrs. Engelsche en 19520 qrs. vreemde Tarwe, 1740 qrs Engelsche en 2700 qrs. vreemde Gerst, 2010 qrs. Engelsche en 24540 qrs. vreemde Haver.

Van den 1sten Junij. Granen onveranderd, met weinig handel.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 1 *Junij*. De prijs der Boter was heden: ½ ton ƒ 16, 1/6 ton ƒ 8.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 1 *Junij*. De aanvoer van randvee was heden zeer gering. De prijzen waren door het gunstige weder hooger dan den vorigen Dingsdag. Vaalmelkte koeijen golden van 14 tot 17 cents de 5 ons. Melk- en kalfkoeijen werden er nog al gevraagd, en tot hooger prijzen verkocht. Schapen en lammeren mede hooger. Varkens van ƒ 14 tot ƒ 47; biggen van ƒ 5 tot ƒ 18.

AMSTERDAM, 29 *Mei*. Heden werden aangevoerd, 236 vette runderen, golden ƒ 230, ƒ 200 en ƒ 190; 352 melk- en kalfkoeijen voor ƒ 150, ƒ 120 en ƒ 100; 121 vette varkens golden 52–54 cents het Ned. pd.; 51 mager varkens ƒ 12, ƒ 14 en ƒ 16; 72 schapen ƒ 26, ƒ 28 en ƒ 30; 587 weidelammeren ƒ 5, ƒ 6 en ƒ 7.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, 1 *Junij*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 62¾, 63⅛, 63 1/16; Dito Dito 3 pCt. 75; Dito Dito 4 pCt. 92¼, 92½, 92⅜; O. I. Leening 4 pCt. 92 3/16; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 90; Handelmaatschappij 4½ pCt. 127½; Aand. Holl. Spoorw. 91½, 92; Oblig. 4½ pCt. 100; Aand. Ned. Bank 125. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 50⅞, 51⅛, 51½ — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 18 3/16, 18¼; Dito 3 pCt. 37⅛, 37¼; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 30 15/16; Coup. Bewijzen 4, 4 1/16, 4 1/16; Amort. Schuld 4, 4 1/16, 4 1/16. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 39 3/16, 39⅛, 39 1/16.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 102¼, 102⅜, 102½; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 101½; Cert. 4½ pCt. 87¾; Dito bij *Hope* 4 pCt. 77½; Dito bij *Stieglitz* en *Co.* 4 pCt. 76¼, 76⅜, 76½. — POLEN. Cert. 4 pCt. 69 1/16. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 61¼, 61¾; Dito Nationale 5 pCt. 65, 65⅛, 65⅜; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 31 3/16, 31 1/16; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 31 3/16, 31 1/16; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 74, 74 3/16, 74 1/16; Pruiss. Loten 1854 ƒ 207, ƒ 209, ƒ 207; Amerik. B.-Act. 2⅜; Dito Orig. 2 1/16; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 101; Braz. 4½ pCt. 92½; Mexik. 20⅞, 21 1/16, 21; Dito Onbep. 20⅞, 21, 20 15/16; Peru 4½ pCt. 67; Gren. 2½ pCt. 16½; Dito Onb. 16 7/16; Dito Uitgest. 6⅝; Venez. 4½ pCt. 28¼; 4 pCt. Napels. 81; 5 pCt. Thes. Amst. 106.

Bij vrij levendige affaire in Integralen, waren heden Holl. fondsen aangenamer. Van vreemde effecten waren 4 pCts. meer gewild. In Spaansche was bijna geene verandering. In Oostenr. waren, bij geanimeerden handel, tot verbeterde prijzen gevraagd. De Coupons van 5 pCt. Nat. Metalliek, verschijnende den 1sten Julij aanst., zijn heden a ƒ 30 gedaan. Ook Portug. en Mexik. waren, bij eenigen omzet, zeer vast.

5 pCts. Nieuwe Russen bij *Stieglitz* 81½.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 3; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 *uur*. Integr. 62 1/16; Spaansche 1 pCt. 18 3/16 a ¼; Binnenl. 3 pCt. 30 15/16; Metall. 5 pCt. 61 7/16.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Gehuwd:

H. M. KEMM, van *Uithuizen*,
met
FENNA STEENBERG, van *Uithuizermeeden*.

UITHUIZERMEEDEN, 30 Mei 1855.

*** Getrouwd:

A. C. SALOMONS,
van *Weener*,
met
H. CATZ.

PEKELA, 30 Mei 1855.

*** Getrouwd:

Mr. G. VAN WAGENINGEN
met
Jonkvr. H. M. WICHERS.

GRONINGEN, 1 Junij 1855.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eene DOCHTER ANNETTA DOMENI, geliefde Echtgenoot van

G. A. ALTONA.

STADS-KANAAL, 29 Mei 1855.

*** Voorspoedig bevallen van een' welgeschapen *ZOON* A. A. S. TROMP MEESTERS—VIËTOR.

STEENWIJK, 30 Mei 1855.

*** Heden morgen overleed, tot onze bittere droefheid, ons innig geliefd Dochtertje, EDZIENA. Slechts zeven weken moogt zij het levenslicht hier aanschouwen.

MIDWOLDA, 30 Mei 1855.

K. H. BANNENGA.
E. H. BOUWMAN.

*** Heden morgen overleed, aan verval van krachten, mijne geliefde Schoonmoeder JANTIEN AALDERTS SMIT, Weduwe JACOB DONKER, in den ouderdom van 80 jaren en 9 maanden.

ASSEN, 1 Junij 1855.

A. STOKER,
Wedw. F. DONKER.

Eenigste kennisgeving.

*** H. TEN BRINK, te *Meppel*, geeft uit:

NIEUWE GEESTELIJKE BLOEMHOF,

of **Morgen-, Avond-, Feest- en Gelegenheidsoverdenkingen,** *benevens* **Gebeden** *voor de* **Huisselijke Godsdienst**, *ten dienste van eenvoudige Christenen.* Naar de vijfde Hoogd. Uitg. van **STÖCKHARDT'S Hemelpoort**, gewijzigd en vermeerderd door *H. TEN BRINK*, *H.z.*, *Pred.* te *Peperga* en *Blesdijke. Tweede druk.*

Prijs 229 gr. 8vo. Bladz. 80 Cts.; ter verspreiding bij 12tallen ƒ 8.40.

Idem op beter Papier, met een Christusbeeld ƒ 1.00.

Men leze hierover de breede lijst van gunstige Beoordeelingen, vóór in het Werk geplaatst.

H. UDEN MASMAN, **Afscheidsrede** *van de* **Gemeente** *van* **Meppel**, ƒ **0,30**.

——— **Leerrede over Ps. 23 vs. 1:** *De Heer is mijn Herder, mij zal niets ontbreken.* Gehouden den 17den Dec. 1854 te *Meppel*, ƒ 0.25.

*** J. O. VAN HOUTEN, te *Assen*, heeft uitgegeven:

XENOPHONTIS ANABASIS, liber I,

Grammaticaal behandeld door Dr. *M. J. NOORDEWIER*, Rector te *Assen*, ƒ 1,80.

En debiteert met goed succes:

I. KORTE HANDLEIDING tot het gebruik der Aardglobe, bij het Onderwijs in de Wiskunstige Aardrijksbeschrijving, door Dr. *G. VAN HENNEKELER*, Docent aan het Gymnasium te Leiden, ƒ 0.80.

II. J. JAEGER'S ATLAS DER GEHEELE AARDE, in 21 Kaarten, ƒ 2,60.

III. J. JAEGER'S UITGEBREIDE HANDATLAS DER GEHEELE WERELD, in 48 Kaarten, ƒ 5,50.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op WOENSDAG den 6den Junij 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van de Weduwe G. F. RASKER, op den hoek van het Ameland te *Groningen*, publiek worden verkocht:

Het welgebouwde **SMAKSCHIP**, genaamd ***GEZIENA DERKIENA***, groot 29 Lasten, met deszelfs OPGOED en TOEBEHOOREN, zoo als hetzelve tot dusverre is bevaren door den Scheepskapitein JAN JANS KLOK, JUNIOR, en thans is liggende te *Appingedam.* — Om te aanvaarden 8 dagen na den Toeslag, en te betalen in één termijn 3 maanden na den dag van Verkoop.

Dingsdag den 5den Junij e.k., 's morgens te 11 uur, op de Groote Markt VERKOOPING van **AFBRAAK** enz. 's Morgens aldaar te bezien.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

Woensdag den 6den Junij 1855, 's namiddags te 3 uur, in het VERKOOPHUIS in de Oosterstraat, de geannonceerde Verkooping van MAHONIEHOUT. Daags te voren te bezien.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

Donderdag den 7den Junij 1855, des namiddags te 2 uur, zullen in het PEPERGASTHUIS te *Groningen*, publiek worden verkocht: Onderscheidene MEUBELAIRE GOEDEREN, LIJFSTOEHOOREN, ENZ. Woensdag bevorens, des namiddags van 2—6 uur te bezien.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

*** De Notaris **J. PICCARDT**, te *Hoogezand*, zal, ten verzoeke van R. F. WOESTMAN, te *Kiel*, en CONSORTEN, op VRIJDAG den 8sten dezer, des namiddags te 4 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Hoogezand*, publiek te Koop presenteren:

I. Eene BEHUIZING, get. lett. H no. 5, met het ERF, den TUIN en de aanhoorige LANDERIJEN, staande en gelegen in de *Kiel-Compagnie*, Stadsgrond, groot 2 Bunders, 74 Roeden, en

II. De BEKLEMMING van 2.33.20 Ellen LAND, onder *Kropswolde* op *Leine* gelegen, doende telken jare op den 1sten Mei ƒ 3—62½ vaste huur.

Alles in gebruik bij R. F. WOESTMAN voornoemd.

*** De Erven KARS LUITJES DEKKER en Vrouw, te *Assen*, zijn voornemens, ten overstaan van den Notaris **VAN LIER**, publiek te verkoopen:

Eene **BEHUIZING**, bevattende drie WONINGEN, benevens ERF en TUIN, staande en gelegen aan de Markt te *Assen*, bijzonder geschikt tot het uitoefenen van **allerlei neringen.**

Deze Verkoop zal plaats hebben te *Assen*, bij ALBERT HOFSTEE, op DONDERDAG den zevenden Junij 1855, des avonds te 7 uur te beginnen.

ASSEN, 1 Junij 1855.

H. H. VAN LIER.

Verkoophuis,
Carolieweg te *Groningen*.

GALANTERIËN, BIJOUTERIËN, PARFUMERIËN, LEERARTIKELEN, MAHONIEHOUTWERKEN en alle soorten van **Kramerijen** zijn op nieuw en in grooten voorraad ontvangen bij

M. LA GRO.

Alles tot zeer lage en vaste prijzen. Beveelt zich minzaam aan.

Tot **zuinige prijzen** wordt verkocht: al hetgeen in eene

VIJFSCHACHT- EN KATOENWEVERIJ

kan worden gevraagd, alsmede meer andere **ARTIKELEN**, bij **K. J. HUNDMAN**, Zwanenstraat, N.Z.

Ontvangen:

Eene groote partij beste **WESTFAALSCHE EIKELHAMMEN, SAUSICES DE BOULOGNE** en **GEROOKT VLEESCH.**

Wedw. P. WINTERWERP,
Zuidzijde, de Groote Markt, lett. E no. 16.

Wordt vermist:

Eene **Zwartbonte JONGE VAARSE**, uit het Land van E. H. MEURSING, gelegen te *Martenshoek.* Die dezelve terugbrengt of daarvan eenig narigt kan geven, zal GOED BELOOND worden.

M. Sobering

berigt aan hare geachte Stadgenooten, dat zij de SCHOOL van al wat tot de **VROUWELIJKE HANDWERKEN** behoort, heeft **overgenomen** (door vertrek naar elders) van Mejuffer WIEKENHAGEN; weshalve zij zich ten vriendelijkste aan Ouders of Voogden aanbeveelt, welke hunne Kinderen in bovengenoemd Vak wenschen onderwijs te laten geven.

Kleine Kromelleboog, lett. I, no. 290.

Een eenigzins gevorderde **LETTERZETTER** kan dadelijk WERK bekomen bij den Boekdrukker BARGHOORN.

Bij den ondergeteekende kan op heden een **LEERLING** geplaatst worden.

A. SMITH,
Brood-, *Koek-* en *Banketbakker* te *Wildervank.*

LEEST MET ATTENTIE.

Door deze hebben wij de eer het geachte Publiek bekend te maken, dat ons verblijf hier ter stede maar nog tot

ZATURDAG den 9den JUNIJ aanstaande

zal plaats hebben, en wij na dezen tijd naar Duitschland zullen terugkeeren.

Wij maken ons die gelegenheid ten nutte, om aan het geachte Publiek onze opregte dankzeggingen te betuigen voor het ons zoo ruimschoots geschonken vertrouwen, en verzoeken ten vriendelijkste ons hetzelve tot aan ons vertrek nog te willen blijven schenken. Wij geven de stellige verzekering, dat wij niets onbeproefd zullen laten, om door goedkoope en civiele bediening ons dit vertrouwen waardig te maken, en dat zich voorzeker nooit eene dergelijke gelegenheid zal opdoen, om zulke **puike goederen zoo goedkoop in te koopen.** Er zijn ons nog circa **50 Kisten** met goederen overgebleven, welke wij **moeten** verkoopen, daar wij uit hoofde van de hooge ingaande regten van het Tolverbond **geene goederen** mede terug kunnen nemen; wij hebben dien ten gevolge besloten van af heden het beneden volgende rabat te verleenen.

Het is overbodig onze goederen aan degenen aan te prijzen, welke dezelve reeds kennen; voor die personen echter, die nog niet in de gelegenheid waren over de deugdzaamheid van onze goederen te oordeelen, laten wij de volgende opmerkingen volgen:

1) dat wij **ƒ 1000** aan dengene betalen, die in een door ons voor zuiver Linnen verkocht stuk de geringste vermenging van Katoen ontdekt. 2) Dat wij desgelijks **ƒ 1000** tot schadevergoeding betalen, wanneer in een bij ons gekocht stuk Tafelgoed het Patroon verschiet. 3) Veroorloven wij elken Kooper van ieder gekocht stuk Linnen een lapje van circa 1 El, en van ieder gekocht Tafelstel een Servet af te knippen en te laten wasschen, en in geval hetzelve door het wasschen iets mogt verminderen, hetzij aan de Kwaliteit of aan het Patroon, zoo zullen wij het terugnemen en het betaalde Geld restitueren.

Wij laten tevens eene opsomming van die artikelen volgen, welke nog in ons magazijn voorhanden zijn, als ook de kortingen, die wij bij inkoopen toestaan.

PRIJS-COURANT
(vast bepaalde prijzen).

Om tot op het laatste stuk op te ruimen, verkoopen wij van af heden, fijne Tafelstellen (bestaande uit 1 Tafellaken en 12 daarbij behoorende Servetten) in de fraaiste dessins, alsook met bloemen, huisjes, landschappen, jagtpartijen enz., voor ƒ 6, ƒ 8, ƒ 12 en ƒ 16, de heel fijne en extra fijne voor ƒ 20, ƒ 24 tot ƒ 36. (Bij inkoopen van ten minste 2 Stellen van de 3de en 4de soort, geven wij als rabat nog ½ dozijn fijne Zakdoeken; bij de fijnere soorten ½ dozijn Theedoeken, ½ dozijn Handdoeken en ½ dozijn Zakdoeken.)

Linnens. 1 stuk Linnen voor gewone hemden, om bij het arbeiden te dragen, het stuk ruim 7 hemden groot ƒ 6,50, fijnere soorten ƒ 7. (Bij inkoopen van minstens 2 stukken, voor elk stuk ƒ 0,25 en van de fijnere soorten ƒ 0,50 korting.)

1 stuk fijn **Vlaslinnen**, van 48 tot 50 ellen voor Sloopen, Dameshemden en Kindergoed geschikt, voor ƒ 14 tot ƒ 16, de extra fijne soorten ƒ 17 en ƒ 19. (Bij inkoopen van minstens 2 stukken, per stuk ƒ 0,50, bij de extra fijne soorten ƒ 1 als korting.)

1 stuk **Russisch hennepliunen** (onopgemaakt), het duurzaamste weefsel, 50 tot 52 ellen, per stuk ƒ 18, ƒ 20, ƒ 24, ƒ 28 tot ƒ 32. (Bij inkoopen van minstens 2 stukken, per stuk ƒ 0,50, bij de hoogere ƒ 1 als korting.)

1 stuk **Konings-kroonlinnen**, voor 12 Engelsche Heerenhemden enz., ƒ 24, ƒ 30, ƒ 40, ƒ 50 tot ƒ 60. (Bij inkoopen van minstens 2 stukken van de 1ste en 2de soort ƒ 1, bij de hoogere ƒ 2 als korting.)

Voorts rekommanderen wij als zeer goedkoop: 200 stuks batisten Zakdoeken, op de vier hoeken geborduurd, van 20 tot 25 cents. — 500 stuks fijnere soort met breede randen à 25 cents (niet minder dan 6 stuks).

Fijne Handdoeken, à 27½ en 30 ct. Fijne theedoeken à 22½ en 25 ct. Fijne damasten vingerdoeken à 25 ct. Witte zakdoeken, 4, 8, 12 tot 16½ ct. (*Alle deze Goederen worden niet minder dan bij 6 stuks verkocht.*) Zuiver Linnen Zakdoeken met mooije breede randen, het half dozijn 80, 90, ƒ 1, ƒ 1,25, ƒ 1,50, ƒ 1,75, ƒ 2 tot ƒ 3. Echt Fransch batisten Zakdoeken, het half dozijn ƒ 1,75, ƒ 2, ƒ 2,50, ƒ 3 tot ƒ 4. Afzonderlijke fijne Tafellakens, het stuk ƒ 1, ƒ 1,25. Afzonderlijke fijne Servetten, het half dozijn ƒ 2,25 tot ƒ 2,50.

Mans linnen Hemden voor werklieden, het stuk ƒ 1,00.

Behalve bovenvermelde Goederen zullen wij van des morgens 9 tot des middags 2 uur een partij Geborduurde Goederen, als: Kragen, Mouwen en Chemisettes tot ongeloofelijk goedkoope prijzen verkoopen.

Het **Magazijn bevindt zich in de Heerestraat, E, no. 21**, naast het Logement *Het Wapen van Amsterdam.*

L. HIRSCHFELD & COMP.

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.